

Nadzór pedagogiczny
System Ewaluacji Oświaty

RAPORT Z EWALUACJI CAŁOŚCIOWEJ

Szkoła Podstawowa w Raszówce
Raszówka

Dolnośląski Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty we Wrocławiu

Przebieg ewaluacji:

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole (lub placówce) przez wizytatorów do spraw ewaluacji.

Ewaluacja polega na zbieraniu i analizowaniu informacji:

- o efektach działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki (na podstawie danych informujących o wynikach pracy szkoły (lub placówki) odzwierciedlonych w umiejętnościach, zachowaniach, postawach, działaniach uczniów i w osiągniętych przez nich rezultatach na różnego rodzaju testach, egzaminach),
- o procesach zachodzących w szkole lub placówce (na podstawie danych, które informują o procesach i działaniach zachodzących i podejmowanych w szkole (lub placówce), a decydujących o sposobie funkcjonowania, charakterze szkoły (lub placówki) i przede wszystkim prowadzących do pożądaných efektów),
- o funkcjonowaniu szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów (na podstawie danych informujących o sposobie współpracy ze środowiskiem i funkcjonowaniu w środowisku oraz wykorzystaniu tych zasobów w procesie nauczania i uczenia się),
- o zarządzaniu szkołą lub placówką (na podstawie danych informujących o sposobach zarządzania decydujących o jakości działań podejmowanych w szkole lub placówce).

Ewaluacja ma na celu zebranie informacji i ustalenie poziomu spełniania przez szkołę lub placówkę wymagań zawartych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Szkoła lub placówka może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Opis metodologii:

Badanie zostało zrealizowane w dniach 18-01-2013 - 25-01-2013 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli Maria Leżak, Mirosława Lickiewicz.

W trakcie ewaluacji w placówce zbierano informacje pochodzące z wielu źródeł - dyrektora, uczących w szkole nauczycieli, innych pracowników, uczniów, rodziców, partnerów szkoły i przedstawicieli samorządu lokalnego. Do gromadzenia danych wykorzystano metody ilościowe (ankiety w wersji elektronicznej i papierowej), jakościowe (wywiady indywidualne, grupowe, obserwację i analizę źródeł zastanych). Zestawienie metod, technik doboru próby i liczby osób, które wzięły udział w badaniach znajduje się w tabeli poniżej.

Wywiady grupowe zostały przeprowadzone po realizacji i analizie ankiet, pełniąc wobec nich funkcję wyjaśniającą.

Kategoria badanych/źródła danych	Metoda/technika	Sposób doboru próby	Wielkość próby/liczba obserwowanych jednostek
Dyrektor szkoły	Indywidualny wywiad pogłębiony	nd	nd
	Ankieta elektroniczna (CAWI)	nd	nd
Nauczyciele	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Szkoła, w której pracuję"	Badanie na próbie pełnej	12
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Nauczyciele zróżnicowani pod względem stażu, nauczanego przedmiotu i pracy w zespołach zadaniowych oraz pedagog szkolny	6
Pracownicy niepedagogiczni	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Pracownicy inni niż nauczyciele	5
Uczniowie	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Moja szkoła"	Badanie na próbie pełnej uczniów klas rok niższych od najstarszych	18
	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Mój dzień"	Badanie na próbie pełnej uczniów najstarszych klas	15
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele trzech ostatnich roczników, dobrani losowo	6
Rodzice	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele rady rodziców i rad klasowych, reprezentujący różne roczniki oraz wszyscy chętni	6
	Ankieta audytoryjna (PAPI)	Badanie na próbie pełnej rodziców uczniów klas rok niższych od najstarszych	19
Partnerzy szkoły, przedstawiciele samorządu lokalnego	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele samorządu lokalnego i instytucji wskazanych przez dyrektora jako partnerzy	7
Obserwacja zajęć		Klasy trzecie i czwarte (szkoły podstawowe)	6
Obserwacja szkoły		Na zewnątrz, przed i po lekcjach, podczas przerw, podczas zajęć pozalekcyjnych	nd
Analiza danych zastanych			

Informacja o placówce

Nazwa placówki	Szkoła Podstawowa w Raszówce
Patron	
Typ placówki	Szkoła podstawowa
Miejscowość	Raszówka
Ulica	1Maja
Numer	10
Kod pocztowy	59-307
Urząd pocztowy	Raszówka
Telefon	768448122
Fax	
Www	
Regon	00123947600000
Publiczność	publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	158
Oddziały	8
Nauczyciele pełnozatrudnieni	12
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	6
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	3
Średnia liczba uczących się w oddziale	19.75
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	13.17
Województwo	DOLNOŚLĄSKIE
Powiat	lubiński
Gmina	Lubin
Typ gminy	gmina wiejska
Liczba mieszkańców	
Wysokość wydatków na oświatę	
Stopa bezrobocia	

Wprowadzenie: obraz placówki

Zapraszamy Państwa do przeczytania raportu z ewaluacji zewnętrznej całościowej, przeprowadzonej w Szkole Podstawowej w Raszówce. Wszystkie zawarte w tekście tezy i wnioski znajdują potwierdzenie w wynikach przeprowadzonych badań.

Szkoła Podstawowa w Raszówce to placówka oświatowa leżąca w Gminie Lubin, która skupia w swoim obwodzie 164 uczniów z 10 miejscowości. Kadre pedagogiczną stanowi 16 nauczycieli, w tym 10 dyplomowanych, 5 mianowanych i 1 stażysta.

Budynek szkoły leży w centrum Raszówki, nieopodal Kościoła Parafialnego i Wiejskiego Ośrodka Zdrowia, w pobliżu Przedszkola, Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Gminnego Ośrodka Kultury, co sprzyja efektywnej współpracy z tymi instytucjami i wykorzystywaniu ich zasobów w procesie nauczania, wychowania i opieki. Atutem szkoły jest jej nowoczesne zaplecze dydaktyczne i sportowe, pozyskane z funduszy gminnych i w ramach realizacji systemowych projektów unijnych - "Dolnośląska e-szkoła" i "Pracownia przyrodnicza w każdej gminie". Udział w projektach przyczynił się do stworzenia uczniom komfortowych warunków w korzystaniu z technologii informacyjnej. Dzięki inicjatywie nauczycielki przyrody, która opracowała projekt edukacyjny "Tajemniczy świat eksperymentu" i wsparciu lokalnego samorządu, uczniowie Szkoły Podstawowej w Raszówce oraz 4 okolicznych szkół z Gminy Lubin uczestniczą w zajęciach prowadzonych metodą eksperymentu z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych i zaplecza pracowni przyrodniczej. Wysoki poziom utrzymania boiska wielofunkcyjnego szkoły został doceniony przez Polski Klub Infrastruktury Sportowej, który przyznał placówce tytuł "Boisko na medal 2012".

Kadra pedagogiczna dba o rozwój każdego ucznia. W celu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i wspierania ich w procesie dydaktycznym organizuje zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, pomoc pedagogiczną i logopedyczną. Realizuje projekty unijne: "Równe szanse edukacyjne uczniów wiejskiej Gminy Lubin", "Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania klas I - III w szkołach podstawowych Gminy Lubin" czy "Dolnośląska szkoła liderem jakościowych zmian w polskim systemie edukacji". Szkoła rozwija zainteresowania i pasje swoich wychowanków oraz wspiera twórczość tych najzdolniejszych, dzięki czemu szczytują się takimi osiągnięciami jak udział w finałach Dolnośląskiego Konkursu Interdyscyplinarnego "zDolny Ślązaczek" czy w projekcie "Szlifowanie diamentów", realizowanym przez Fundację Edukacji Międzynarodowej.

Na uwagę zasługuje wysoki poziom bezpieczeństwa uczniów, o czym świadczą liczne certyfikaty: "Szkoła Dbająca o Bezpieczeństwo", "Szkoła bez Przemocy", "Klub Bezpiecznego Puchatka", "Dzień Bezpiecznego Internetu" i sukcesy, np. II miejsce w eliminacjach strefowych Ogólnopolskiego Turnieju "Bezpieczeństwo w Ruchu Drogowym", a przede wszystkim przeświadczenie uczniów i rodziców, że szkoła jest miejscem bezpiecznym.

Pomimo, że udział rodziców w podejmowaniu decyzji dotyczących funkcjonowania szkoły nie jest powszechny, to już ich partycypacja w organizowaniu szkolnych imprez i uroczystości okolicznościowych satysfakcjonuje dyrektora i nauczycieli. Warto podkreślić, iż szkoła, we współpracy z Radą Rodziców, opracowała projekt na konkurs "Mam 6 lat - chcę poznawać świat", dzięki któremu placówka zdobyła certyfikat "Szkoły przyjaznej dla sześciolatka" i jedną z 3 nagród przyznanych przez Dolnośląskiego Kuratora Oświaty oraz reprezentowała województwo dolnośląskie w tymże konkursie na szczeblu ogólnopolskim.

Te i wiele innych osiągnięć, małych i dużych, wpisuje się w realizację koncepcji pracy szkoły, której przyświeca hasło przewodnie - "Jak osiągnąć sukces". Realizacji zadań szkoły i osiąganiu założonych celów sprzyja zespołowa praca nauczycieli, stymulowana i wspierana przez dyrektora, który w sposób kreatywny zarządza placówką.

Wyniki ewaluacji:

Obszar: Efekty

Wymaganie: *Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe*

Komentarz:

Nauczyciele zespołowo analizują wyniki sprawdzianu w klasie VI i redagują wnioski, które są powszechnie znane i wykorzystywane do planowania pracy w kolejnym roku szkolnym. Podejmowane działania, szczególnie w zakresie doskonalenia tych umiejętności, które okazują się dla uczniów najtrudniejsze, przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia.

Zespołowa analiza wyników sprawdzianu w klasie VI i jej celowość

Przeprowadzone badania ewaluacyjne wykazały, że **w szkole przeprowadzana jest analiza wyników sprawdzianu w klasie VI z wykorzystaniem metody ilościowej i jakościowej**. W zgodnej opinii dyrektora i nauczycieli wyniki sprawdzianu w klasie VI analizuje się zespołowo na poziomie wyników pojedynczych uczniów i na poziomie zespołów klasowych. Po otrzymaniu wyników sprawdzianu z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu wychowawca klasy VI dokonuje szczegółowej analizy ilościowej, która uwzględnia:

- indywidualne, punktowe wyniki uczniów i oddziałów w obrębie pięciu standardów wymagań egzaminacyjnych,
- średnie wyniki szkoły i standardów wymagań egzaminacyjnych,
- wyniki staninowe szkoły i uczniów oraz wyniki uzyskiwane przez poszczególne oddziały klasy VI w rozbiciu na treści matematyczne, przyrodnicze i polonistyczne,
- współczynniki łatwości poszczególnych zadań, które porównuje się w oddziałach,
- zestawienia porównawcze wyników staninowych szkoły w kolejnych latach oraz średnich wyników oddziałów z analogicznymi wynikami w gminie Lubin, w powiecie lubińskim, w województwie dolnośląskim i w kraju.

Analiza jakościowa jest prowadzona przez zespół nauczycieli (języka polskiego, matematyki, przyrody) i polega na interpretacji wyników statystycznych w kontekście:

- informacyjnym - o osiągnięciach uczniów i szkoły,
- diagnostycznym - jako wskaźnikiem efektywności kształcenia, ustalenia mocnych i słabych stron pracy szkoły oraz ustalenia przyczyn, które wpływają na wyniki najniższe i najwyższe,
- prognostycznym - dostarczającym wiedzy niezbędnej do planowania pracy,
- motywacyjnym - poszukującym sposobów aktywizacji uczniów w procesie nauczania,
- korekcyjnym - jako podstawy do wdrażania wniosków z analizy w modyfikowaniu pracy nauczycieli i wyodrębnienia zajęć wiodących, na których powinny być doskonalone umiejętności kluczowe.

Prawie wszyscy ankietowani nauczyciele (11/12) deklarowali, że otrzymali pełną informację dotyczącą wyników i wniosków ze sprawdzianu zewnętrznego z poprzedniego roku szkolnego (jeden badany nauczyciel nie udzielił odpowiedzi).

Analiza jest prowadzona w celu poprawy jakości pracy szkoły, o czym świadczą spójne wypowiedzi dyrektora i nauczycieli uzyskane podczas wywiadów. Według rozmówców głównym celem prowadzonych analiz jest poprawa efektów kształcenia poprzez pozyskanie informacji o stanie wiedzy i umiejętnościach uczniów oraz informacji o tych obszarach edukacji, które wymagają poprawy. Na podstawie analizy wyników określane są mocne i słabe strony

uczniów oraz redagowane są wnioski do dalszej pracy z dziećmi. Modyfikowane są plany wynikowe, doskonalone są metody i formy pracy z uczniami, opracowywane są programy doskonalące skoncentrowane na zwiększaniu liczby ćwiczeń w wybranych obszarach tak, by uczniowie mogli odnieść sukces w opanowaniu umiejętności kluczowych. Wnioski z analiz wykorzystane są również do doskonalenia pracy z uczniem słabszym oraz w celu dostosowania oferty zajęć pozalekcyjnych do potrzeb podopiecznych.

Efektywność działań nauczycieli w odniesieniu do wniosków z analizy sprawdzianu w klasie VI

Wnioski z analizy są wdrażane. Nauczyciele (12) w badaniu ankietowym wymienili sposoby wykorzystania wniosków z analizy sprawdzianów w swojej pracy: wzmacnianie motywacji uczniów poprzez budowanie w nich poczucia własnej wartości i kształtowanie umiejętności samooceny (10 wskazań), modyfikowanie planów wynikowych z uwzględnieniem efektywniejszego wykorzystania pomocy dydaktycznych i doskonalenie tych umiejętności, które zostały naj słabiej opanowane przez uczniów, np. odczytywanie danych na mapach i planach, poszerzanie czynnego słownictwa (8), weryfikowanie metod pracy z uczniem polegające na rezygnacji z metod podających na rzecz metod problemowych i praktycznych (7).

Rzadziej wskazywano: wspieranie rodziców w indywidualnej pracy wyrównawczej z dzieckiem w domu (6), zwiększenie liczby zadań rozwijających kreatywność i umiejętność logicznego myślenia (5), realizację projektów edukacyjnych i konkursów (5), indywidualizację pracy z uczniem (4), prezentację najlepszych wypracowań na tablicy zatytułowanej "Radość pisania" (1).

Wdrażane wnioski przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia. Dyrektor i nauczyciele podali przykłady działań, wynikających z wniosków z analiz wyników sprawdzianu w klasie VI (2010, 2011), które przyczyniły się do wzrostu efektów kształcenia, np.:

- W zakresie standardu "Pisanie" (przestrzeganie przez uczniów norm ortograficznych i interpunkcyjnych) wyniki uczniów w roku 2010 były niezadowolające, ponieważ wskaźniki łatwości mieściły się w granicach od 0,28 do 0,5. Zredagowano wniosek "Stosować jak najwięcej ćwiczeń ortograficznych i interpunkcyjnych". Następnie wprowadzono: elementy nauki ortografii i interpunkcji niemal na każdej lekcji języka polskiego, uzasadniano pisownię wyrazów oraz użycie znaków interpunkcyjnych przy pomocy odpowiednich reguł, stosowano urozmaicone metody pracy nad rozwijaniem powyższych umiejętności, wykorzystywano ciekawe zabawy, gry i programy komputerowe, dokładnie analizowano i poprawiano błędy popełniane przez uczniów w dyktandach i w pracach klasowych. W efekcie podjętych działań, już na następnym sprawdzianie w roku 2011, wskaźniki łatwości zadań sprawdzających przestrzeganie norm ortograficznych i interpunkcyjnych wzrosły od 0,69 do 0,88.
- Z analizy sprawdzianu szóstoklasisty z roku 2011 jeden z wniosków brzmiał: "Doskonalić rozwiązywanie zadań tekstowych dotyczących obliczeń pieniężnych". Został on wdrożony w roku szkolnym 2011/12 poprzez stosowanie: dokładnej analizy treści zadań przez ucznia z ewentualną pomocą nauczyciela, wypisywanie danych z zadania, układanie zadań do schematów, rysunków i wykresów, przedstawianie rozwiązania w formie graficznej z wykorzystaniem metody czynnościowej, burzy pytań i metody kruszenia. W wyniku realizacji powyższych działań poprawił się wynik rozwiązywalności zadań tekstowych dotyczących obliczeń pieniężnych - wskaźnik łatwości wzrósł z 0,46 w roku 2011 do 0,50 w roku 2012.

Konsekwentne wdrożenie wniosków przyniosło wymierne efekty, bowiem wyniki staninowe szkoły w kolejnych latach przedstawiają się następująco: rok 2010 - stanin 5, rok 2011 - stanin 4, rok 2012 - stanin 6. Średnie wyniki punktowe szkoły (ogólne i w zakresie wszystkich pięciu standardów) w roku 2012, w porównaniu z rokiem 2011, były wyższe od średnich wyników w gminie Lubin, w powiecie lubińskim i w województwie dolnośląskim.

Poziom spełnienia wymagania: B

Dyrektor i nauczyciele systematycznie analizują osiągnięcia uczniów w obszarze dydaktyki i wychowania z uwzględnieniem ich możliwości rozwojowych oraz dostrzegają wyższy potencjał intelektualny swoich wychowanków. Wielopłaszczyznowe działania nauczycieli w odpowiedzi na redagowane wnioski przyczyniają się do poprawy wyników w nauce uczniów.

Analiza osiągnięć uczniów

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności zgodne z podstawą programową. Świadczą o tym informacje uzyskane od nauczycieli oraz wyniki analizowanej dokumentacji szkolnej. Na pytanie, w jakim stopniu uczniowie opanowali w poprzednim roku szkolnym wiadomości i umiejętności opisane w podstawie programowej, na skali ośmiostopniowej (na której 1 oznacza "niewielki stopień", a 8 "duży stopień"), wszyscy ankietowani nauczyciele (12) wskazali na wartość 7. W roku szkolnym 2010/11 promocji do klasy programowo wyższej nie uzyskał 1/156 uczniów, co stanowi 0,6%, a w roku 2011/12 odnotowano promocję 100%.

W szkole analizuje się osiągnięcia uczniów. Wszyscy ankietowani nauczyciele (12) twierdzili, że analizują osiągnięcia wszystkich swoich uczniów. Spójne wypowiedzi dyrektora i nauczycieli, zobrazowane obszerną dokumentacją wykazały, że w szkole dokonuje się różnorodnych analiz osiągnięć uczniów:

- prowadzonych indywidualnie przez nauczycieli przedmiotów/bloków przedmiotowych (diagnoza wstępna i końcowa w klasie I, cykliczne badanie umiejętności szybkiego pisania i czytania w klasach I-III, diagnozy przedmiotowe w klasach IV - VI, bieżąca analiza ocen cząstkowych, sprawdzianów i prac klasowych, analiza wytworów prac uczniów, diagnozy logopedyczne),
- prowadzonych zespołowo podczas zorganizowanych badań edukacyjnych (test kompetencji w klasie III, 3 sprawdziany próbne w klasie VI, efektywność realizacji projektu "Lepsza szkoła"),
- prowadzonych przez dyrektora i radę pedagogiczną (klasyfikacja śródroczna i roczna, zestawienia osiągnięć uczniów w konkursach tematycznych i zawodach sportowych, aktywność uczniów w szkolnych akcjach).

Analiza osiągnięć szkolnych uwzględnia możliwości rozwojowe uczniów, co obrazują przykłady podane przez dyrektora i nauczycieli podczas wywiadów, między innymi:

- Analiza osiągnięć trojga uczniów (dokonana przez nauczyciela matematyki, wychowawców klas i pedagoga szkolnego) wykazała, że uzyskują oni wysokie wyniki w nauce i odnoszą znaczące sukcesy w konkursach, szczególnie matematycznych. Zgłoszono ich do udziału w projekcie "Szlifowanie Diamentów".
- Analiza osiągnięć czworga uczniów z opiniami poradni psychologiczno-pedagogicznej i zaleceniami dostosowania wymagań do ich możliwości wykazała, że w porównaniu rok do roku, osiągalni oni lepsze średnie ocen, a na sprawdzianie w klasie VI ich wyniki punktowe były porównywalne z wynikami uczniów bez opinii.
- Analiza osiągnięć dziesięciorga uczniów uczestniczących w zajęciach wyrównawczych i pracujących zgodnie z ich możliwościami oraz odpowiednio stosowanymi przez nauczycieli metodami pracy wykazała, że odnieśli oni zauważalny sukces nie tylko dydaktyczny, ale także wychowawczy. Wzrosła ich aktywność na forum klasy i szkoły, co w konsekwencji przełożyło się na uzyskanie wyższych ocen z zachowania.

Istotne jest, że **nauczyciele dostrzegają możliwości uzyskania lepszych wyników przez uczniów**. Ankietowani nauczyciele (12) charakteryzując uczniów, z zastosowaniem ośmiostopniowej skali, gdzie na jej krańcach zestawiono przeciwne stwierdzenia (wartość 1 - "nie", wartość 8 - "tak") przedstawili jednoznaczne opinie i uznali, że uczniowie w szkole:

- są zdyscyplinowani - 12 wskazań na wartości od 6 do 8 z najczęściej wskazaną wartością 7 (8 razy),
- mają chęć do nauki - 12 wskazań na wartości od 7 i 8 z najczęściej wskazaną wartością 7 (8 razy),
- uzyskują lepsze wyniki - 12 wskazań na wartości od 6 do 7 z najczęściej wskazaną wartością 7 (7 razy),

- przejawiają własną inicjatywę - 12 wskazań na wartości 7 i 8 z najczęściej wskazaną wartością 8 (6 razy),
- są aktywni i zaangażowani - 12 wskazań na wartości 7 i 8 z najczęściej wskazaną wartością 7 (6 razy).

Uczniowie podczas wywiadu uznali, że nauczyciele wierzą w ich możliwości ponieważ: umożliwiają im poprawianie ocen, zachęcają ich do rozwoju oferując liczne koła zainteresowań, zgłaszają i przygotowują do konkursów tematycznych oraz do zawodów sportowych, powierzają im odpowiedzialne role, informują lokalne środowisko i rodziców o ich sukcesach, co jest silnym czynnikiem mobilizującym do nauki i dobrego zachowania, nagradzają w różnorodnych formach.

Również w ocenie 17/19 ankietowanych rodziców nauczyciele w szkole wierzą w możliwości swoich wychowanków.

Formułowanie wniosków z analizy osiągnięć uczniów i efektywność ich wdrażania

W szkole formułuje się i wdraża wnioski z analizy osiągnięć uczących się, co w ocenie dyrektora i nauczycieli przyczynia się do poprawy wyników w nauce uczniów. Wskazani powyżej rozmówcy podali liczne przykłady efektywnie wdrażanych wniosków, spośród których zaprezentowane zostaną dwa wybrane:

- Diagnoza wstępna na początku klasy I, w roku szkolnym 2010/11, wykazała bardzo niski poziom percepcji wzrokowo-słuchowej uczniów, warunkującej opanowanie umiejętności czytania i pisanie. Zredagowano wniosek strategiczny ("Należy rozwijać umiejętności czytania poprzez usprawnianie zaburzonych procesów analizatora wzrokowego i słuchowego") jako priorytet w trzyletniej pracy z dziećmi. W związku z powyższym podjęto szereg różnorodnych działań zmierzających do poprawy techniki czytania w klasie I, między innymi: prowadzono zabawy logopedyczne doskonalące sprawność narządów artykulacyjnych, wykorzystano metodę "18-tu struktur wyrazowych" oraz metodę "101 kroków" do nauki czytania metodą sylabową i czytania globalnego, włączono najslabszych uczniów do programu unijnego "Równe szanse edukacyjne uczniów gminy wiejskiej Lubin". Na początku klasy II aż 70% klasy czytała poniżej zalecanego progu, tj. 35 wyrazów na minutę, z czego aż 43% uczniów nie osiągnęło poziomu klasy pierwszej, tj. 22 wyrazów na minutę. Zatem kontynuowano podjęte działania oraz: włączono najslabszą grupę dzieci do zajęć wyrównawczych w ramach programu unijnego "Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania klas I-III w szkołach podstawowych Gminy Lubin", wykorzystano do pracy z uczniami programy multimedialne i tablicę interaktywną oraz wprowadzono trening czytania głośnego z elementami gry aktorskiej. Pod koniec klasy drugiej wynik ten uległ znacznej poprawie (spadek z 70% do 55% dzieci nie mieszczących się w limitach dla klasy II i tylko jeden uczeń w dalszym ciągu nie uzyskał poziomu klasy pierwszej). W I półroczu w klasie trzeciej obserwuje się dalszą tendencję wzrostową, bowiem 57% uczniów czyta stosownie do poziomu klasy trzeciej.
- Analiza wyników klasy IV, po 2 sesji programu "Lepsza szkoła" w roku szkolnym 2010/11 wykazała, że współczynnik łatwości za rozwiązanie zadania tekstowego wielodziałaniowego wyniósł 0,40. Podjęto w związku z tym szereg działań, które miały na celu poprawę tejże umiejętności, a mianowicie: zwiększono liczbę rozwiązywanych zadań wielodziałaniowych, zwrócono większą uwagę na analizę zadań, wypisywano dane, wprowadzono zadania tekstowe do kartkówek, zwiększono liczbę podobnych zadań w kartach pracy. Efektem podjętych działań był wzrost współczynnika łatwości za rozwiązanie zadania tekstowego wielodziałaniowego w sesji 2 programu "Lepsza szkoła" w roku szkolnym 2011/12 z wartości 0,40 do poziomu 0,60.

W udostępnionych do wglądu dokumentach nie brakuje informacji wskazujących, że uczniowie poprawiają swoje wyniki w nauce. Istotnym dowodem jest zestawienie porównawcze rozkładu staninowych wyników uczniów na sprawdzianie w klasie VI z ostatnich dwóch lat, z którego wynika, że zmniejszył się nieco odsetek uczniów w najniższych staninach (1, 2, 3) - w roku 2011 było ich 24,3% (9/37 uczniów), a w 2012 r. 22,73% (5/21). Znacznie natomiast wzrósł odsetek uczniów w najwyższych staninach (7, 8, 9) z 10,81% (4/37) w roku 2011 do 33% (7/21) wszystkich zdających w 2012 roku.

Poziom spełniania wymagania: B

Uczniowie oceniają zajęcia szkolne jako atrakcyjne i angażujące, stąd ich aktywność jest powszechna. Dzieci podejmują liczne inicjatywy, które korzystnie wpływają na ich rozwój oraz na rozwój szkoły. Szczególną kreatywność wykazują w sferze samorządności i organizowania akcji szkolnych (charytatywnych i ekologicznych). Szkoła realizuje wszystkie działania zainicjowane przez uczących się.

Aktywność uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych

Uczniowie są zaangażowani w zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne organizowane przez szkołę. Wskazują na to wyniki przeprowadzonych ankiet wśród uczniów, nauczycieli i rodziców, informacje uzyskane podczas rozmów z nauczycielami oraz spostrzeżenia ewaluatorów odnotowane w trakcie obserwacji lekcji.

Uczniowie klasy V i VI w badaniu ankietowym opiniowali zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne. Według powyższych respondentów wszystkie lub niemal wszystkie zajęcia lekcyjne (20/33) i pozalekcyjne (22/33) są angażujące oraz duża część lekcji (9/33) i zajęć pozalekcyjnych (8/33) jest wciągająca i angażująca. Zdaniem 4/33 badanych niektóre lekcje (2) i zajęcia pozalekcyjne (2) są wciągające, ale zdarza się to dość rzadko, a dla 3/33 uczniów zajęcia lekcyjne (2) i pozalekcyjne (1) w ogóle nie są wciągające i angażujące.

Piątoklasistom w szkole najbardziej podobają się: zajęcia pozalekcyjne, szczególnie sportowe (8 wskazań), wyrozumiali i mili nauczyciele (5), baza sportowa i pracownia przyrodnicza (3). Pojedynczo wskazywano: informatykę, język polski, matematykę, historię i przyrodę.

Wszyscy ankietowani nauczyciele (12) określili zaangażowanie uczniów podczas zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych na ośmiostopniowej skali (gdzie 1 oznacza, że uczniowie są "zdecydowanie niezaangażowani", a 8 "zdecydowanie zaangażowani") w dwóch wartościach - 7 i 8 (równomiernie rozłożyły się wskazania nauczycieli przy zajęciach lekcyjnych, a przy zajęciach pozalekcyjnych najczęściej wskazano wartość maksymalną - 9 razy).

Według nauczycieli uczniowie angażują się podczas zajęć lekcyjnych w różnorodny sposób: aktywnie pracują w grupach (11 wskazań), zgłaszają się do odpowiedzi i wykonują zadania dodatkowe (11), przygotowują materiały i pomoce dydaktyczne do lekcji, np. prezentacje multimedialne (9), uczestniczą w planowaniu lekcji, np. proponują tematy lekcji czy ciekawe eksperymenty do przeprowadzenia (7), chętnie uczestniczą w ewaluacji zajęć (7), pomagają sobie wzajemnie w trakcie wykonywania zadań (2).

Z kolei podczas zajęć pozalekcyjnych: przygotowują niezbędne materiały do realizowanych zadań, np. stroje, rekwizyty, elementy dekoracji, gazetki tematyczne (7 wskazań), modyfikują tematykę i przebieg zajęć (5), przeprowadzają eksperymenty, doświadczenia, pomiary (2), organizują akcje charytatywne, konkursy szkolne (2), opracowują scenariusze i koncepcje realizacyjne uroczystości szkolnych i przedstawień teatralnych (1), przygotowują się do konkursów tematycznych (1).

Podczas wywiadu grupowego nauczyciele omówili działania mające na celu aktywizowanie dzieci: jasno określają cele i zadania lekcji, wyjaśniają sens i użyteczność zadań oraz uczenia się, dostosowują wymagania do górnej granicy możliwości uczniów, zachęcają do wyrażania własnego zdania, opinii i przemyśleń, stosują zabawy edukacyjne i tematyczne oraz techniki relaksacyjne, motywują do pracy, wzbudzają ciekawość poznawczą poprzez stosowanie metod adekwatnych do realizowanych celów i treści lekcji.

Prawie wszyscy ankietowani rodzice (18/19) uważają, że ich dzieci chętnie angażują się w zajęcia szkolne i prawie wszyscy (18/19) uważają, że ich dzieci chętnie uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych (jeden badany wyraził zdanie odmienne).

W trakcie obserwowanych zajęć (6) nauczyciele stwarzali uczniom takie sytuacje, które angażowały ich wszystkich (5) lub w większości (1). Uczniowie uczestniczyli w pogadankach, rozwiązywali zadania oraz wykonywali ćwiczenia indywidualnie i grupowo, prezentowali wyniki swojej pracy i oceniali lekcje.

Inicjatywy uczniowskie

Uczniowie podejmują inicjatywy dotyczące ich własnego rozwoju i rozwoju szkoły, a szkoła realizuje działania zainicjowane przez uczących się. Uczniowie podczas wywiadu wykazali się wiedzą w zakresie rozumienia pojęcia "rozwijać się". Według rozmówców oznacza ono uczenie się nowych rzeczy, pogłębianie zainteresowań i rozwijanie pasji. Nauczyciele stymulują ich rozwój ponieważ: umożliwiają im prowadzenie apeli przez co nabierają odwagi i prezentują swoje talenty, wyrazili zgodę na prowadzenie sklepiku szkolnego, dzięki czemu rozwijają umiejętności matematyczne, przygotowują ich do konkursów i zawodów sportowych, gdzie ucą się kultury rywalizacji i radzenia sobie z porażkami. W ocenie dzieci mają one wpływ na to, w jaki sposób się

rozwijać ponieważ same decydują o udziale w kołach zainteresowań, w konkursach czy akcjach szkolnych. Z ich inicjatywy zorganizowano konkurs "Super klasa", w ramach którego Samorząd Uczniowski opracował plan zadań dla wszystkich klas na każdy miesiąc. To uczniowie organizują liczne imprezy szkolne: "Dzień Samorządności", "Walentynki", "Dzień Tolerancji", "Festiwal Kolęd". Proponują scenariusze przedstawień, które przygotowują na kole teatralnym, wykonują gazetki tematyczne, angażują się w organizowanie akcji charytatywnych i pomocy osobom starszym.

Dyrektor, nauczyciele i rodzice, podczas wywiadów, dodali przykłady kolejnych inicjatyw uczniowskich realizowanych w szkole: organizowanie przez Samorząd Uczniowski "kolorowych dni" i dyskotek szkolnych, wprowadzenie "muzycznych przerw", przyznawanie nauczycielom nagrody "Złotego jabłka" (w różnych kategoriach) w ramach obchodów Dnia Edukacji Narodowej, prezentowanie oferty wycieczek tematycznych i integracyjnych,

Nauczyciele w ankiecie wymienili następujące przykłady działań uczniów, które wpływają na rozwój szkoły:

- inicjowanie i realizacja akcji charytatywnych, np. "Mogilę Pradziada ocal od zapomnienia" oraz akcji ekologicznych, np. zbiórki surowców wtórnych (12 wskazań),
- udział w konkursach tematycznych i zawodach sportowych, podczas których dzieci odnoszą znaczące sukcesy, np. konkurs recytatorski "Pegazik", Nadodrzański Konkurs Matematyczny (10),
- uczestniczenie w uroczystościach środowiskowych, np. Dzień Niepodległości, Dzień Babci i Dziadka oraz organizowanie kiermaszy świątecznych dla wszystkich mieszkańców wsi (10),
- rozwijanie pracy Samorządu Uczniowskiego (3),
- realizacja projektów edukacyjnych, np. "Szlifowanie Diamentów", "Nauka pływania" (2).

Nauczyciele uważają, że szkoła pomaga uczniom planować własny rozwój w dłuższej perspektywie, ponieważ:

- Udział dzieci w zajęciach koła tanecznego pozwala na wyrażenie nagromadzonych emocji poprzez radość, zdziwienie, czy niepokój oraz na pokonanie nieśmiałości, która przeszkadza w dorosłym życiu zawodowym i prywatnym. Wiele absolwentek swoją dalszą drogę związało z tańcem. Cztery z nich należą do znanego, profesjonalnego zespołu tanecznego w Lubinie "Fuego". Jedna uczennica (obecnie gimnazjalistka), uczestnicząca w zajęciach tanecznych od klasy I przeszła pozytywnie eliminacje i dostała się do zespołu tanecznego musicalu we Wrocławiu.
- Odkrywanie matematycznych zdolności uczniów przekonuje ich do dalszego rozwoju w gimnazjum, gdzie często mają indywidualny tok nauczania z matematyki i odnoszą sukcesy w konkursach ogólnopolskich, a następnie kontynuują naukę w liceach ogólnokształcących i na zagranicznych uczelniach.
- Udział w eksperymentach przyrodniczych pozwala uczniom odkryć w sobie pasję badawczą i zastanowić się, jaką w przyszłości obrać drogę rozwoju. Pozwala również na zrozumienie otaczającej rzeczywistości i potrzeby szacunku do przyrody. Kilkoro absolwentów szkoły ukończyło Uniwersytet Medyczny.
- Uczniowie utalentowani sportowo są wspierani i przygotowywani do dalszej edukacji w gimnazjum sportowym. Często kontynuują swoją karierę w klubach sportowych m.in. Zagłębia Lubin.

W placówce widoczne są przykłady aktywności uczniowskiej w formie: prac plastycznych uczniów, gazetek tematycznych, prezentacji realizowanych projektów, licznych dyplomów i pucharów. Swoją tablicą informacyjną dysponuje Samorząd Uczniowski. Ponieważ szkoła przygotowuje się do uroczystości nadania jej imienia, to widoczna jest kampania pod hasłem "Wybieramy Patrona naszej szkoły", w trakcie której prezentowane są uczniowskie port - folio przybliżające postać Jana Brzechwy i Orła Białego.

Poziom spełniania wymagania: B

W szkole prowadzona jest diagnoza zachowań i zagrożeń uczniów, która wyznacza priorytety działań profilaktyczno-wychowawczych. Nauczyciele realizują zadania, które mają na celu eliminację zagrożeń i wzmacnianie pozytywnych zachowań wychowanków, systematycznie analizują podejmowane działania i oceniają ich skuteczność. Praca wychowawcza i profilaktyczna jest modyfikowana w razie potrzeb z uwzględnieniem inicjatyw uczniowskich. Całokształt działań przynosi wymierne efekty, bowiem uczniowie czują się w szkole bezpiecznie, znają obowiązujące normy współżycia społecznego i prezentują zachowania zgodne z oczekiwaniami pracowników szkoły i rodziców.

Działalność szkoły w zakresie profilaktyki i wychowania

Przeprowadzone badania ewaluacyjne wykazały, że w szkole prowadzona jest diagnoza zachowań uczniów i zagrożeń. Dyrektor, przekładając stosowną dokumentację, wskazał narzędzia diagnostyczne służące gromadzeniu istotnych danych, mających na celu identyfikację zagrożeń i ocenę zachowań uczniów: kwestionariusze ankiet, obserwacje zachowań uczniów, bieżące rozmowy z dziećmi i ich rodzicami, opinie poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz spostrzeżenia pedagoga szkolnego. Wyjaśnił, że analiza informacji zebranych przez pedagoga i wychowawców stanowi kompendium wiedzy wyjściowej o uczniach, na podstawie której planowane są i realizowane działania wychowawczo-profilaktyczne i opiekuńcze. Prawie wszyscy ankietowani rodzice (18/19) uważają, że pozytywne zachowania ich dzieci są dostrzegane przez nauczycieli i większość (14/19) deklaruje posiadanie informacji na temat zagrożeń występujących w szkole, a 6/19 badanych wyraziło zdanie przeciwne w powyższych kwestiach.

W szkole podejmuje się działania wychowawcze mające na celu zmniejszanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanых zachowań. Spójne wypowiedzi dyrektora i pracowników niepedagogicznych, zilustrowane obszerną dokumentacją, dostarczyły informacji świadczących o tym, że w szkole są podejmowane systemowe działania mające na celu wzmacnianie pożądanых zachowań uczniów, między innymi: realizacja programu wychowawczego, propagowanie pozytywnych wzorców zachowań, organizowanie zajęć socjoterapeutycznych, spotkań z ciekawymi ludźmi czy z psychologiem, organizowanie akcji charytatywnych i ekologicznych oraz nagradzanie uczniów. Z kolei najistotniejsze działania szkoły nakierowane na profilaktykę i eliminowanie zagrożeń stanowią: realizacja programów szkolnych, np. "Mały Ratowniczek" oraz programów, projektów i akcji zewnętrznych, np. Szkoła Dbająca o Bezpieczeństwo, Dzień Bezpiecznego Internetu. Inne formy profilaktyki zagrożeń to: pełnienie dyżurów przez nauczycieli, organizowanie spektakli profilaktycznych i konkursów, np. konkurs "Zamiast dymka - witaminka", współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, policją, kuratorami sądowymi.

Za całokształt działań na rzecz zmniejszania zagrożeń szkoła szczyci się licznymi certyfikatami: Szkoła Dbająca o Bezpieczeństwo, Szkoła bez Przemocy, Klub Bezpiecznego Puchatka, Dzień Bezpiecznego Internetu oraz znaczącymi osiągnięciami - coroczne nagrody i wyróżnienia w konkursie plastycznym dla klas I – III "Bezpieczna droga do i ze szkoły" i II miejsce w eliminacjach strefowych Ogólnopolskiego Turnieju "Bezpieczeństwo w Ruchu Drogowym".

W ocenie prawie wszystkich ankietowanych rodziców (18/19) nauczyciele szybko reagują na niewłaściwe zachowania uczniów, a pozytywne chwalą (jeden rodzic wyraził zdanie odmienne). Zdaniem 10/19 badanych nauczyciele szybko reagują na ryzykowne zachowania uczniów, a 8/19 uważa, iż w szkole nie ma takich zachowań.

Analiza i modyfikacja działań wychowawczo – profilaktycznych

W szkole prowadzi się analizę podejmowanych działań mających na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanых zachowań. Według dyrektora i nauczycieli takie analizy są prowadzone przez wychowawców oraz pedagoga szkolnego co najmniej dwa razy w roku, a następnie poddawane dyskusji na posiedzeniach rady pedagogicznej i zespołu wychowawczego.

Działania mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanых zachowań są w razie potrzeby modyfikowane. Dyrektor i nauczyciele podali przykłady takich modyfikacji w punktowym systemie oceniania zachowania uczniów, gdzie: wprowadzono ograniczenie związane z możliwością uzyskania oceny dobrej, zwiększono liczbę punktów dodatnich za podejmowanie działań dodatkowych na rzecz klasy i szkoły. Ponadto: włączono uczniów klasy V i VI do pełnienia dyżurów na stołówce i przy sklepiku szkolnym, wydzielono

na I piętrze kącik do odpoczynku i zabawy dla dzieci najmłodszych, zmodyfikowano sposób spędzania przerw międzylekcyjnych wprowadzając tzw. "przerwy muzyczne" i oplakatowano szkołę tabliczkami ostrzegawczymi wykonanymi przez uczniów.

Istotne jest, że podczas modyfikacji działań wychowawczych uwzględnia się inicjatywy uczących się. Tak twierdził dyrektor, uczniowie i 11/12 ankietowanych nauczycieli. Uczniowie podczas wywiadu podali, że zabiegali o zmiany w punktowym systemie oceniania zachowania, wspólnie z nauczycielami opracowują i modyfikują kontrakty klasowe czy szkolne regulaminy (szczególnie dyskotek). Nauczyciele dodali modyfikację zasad obowiązujących kandydatów podczas wyborów do Samorządu Uczniowskiego.

Bezpieczeństwo uczniów

Uczniowie czują się bezpiecznie. Wszyscy ankietowani uczniowie klasy V i VI (33) deklarowali poczucie bezpieczeństwa podczas przerw międzylekcyjnych i prawie wszyscy (32/33) uznali, że na lekcjach czują się bezpiecznie. Wszyscy piątoklasiści (18) w badaniu ankietowym twierdzili, że na terenie szkoły po zajęciach lekcyjnych (np. kiedy przychodzą na boisko) również czują się bezpiecznie, a zapytani o potencjalnie niebezpieczne miejsca na terenie placówki w większości (13/18) odpowiedzieli, iż takich miejsc nie ma. Pojedyncze wskazania dotyczyły: korytarza (2), boiska (1), toalet (1) i szatni (1). Zdaniem pracowników niepedagogicznych w szkole dba się o szeroko rozumiane bezpieczeństwo uczniów, ponieważ: nauczyciele regularnie pełnią dyżury wspomagane monitoringiem wizyjnym, dokonywane są systematyczne przeglądy techniczne i na bieżąco usuwane są usterki zagrażające bezpieczeństwu, stosowane są odpowiednie zabezpieczenia w postaci barierek ochronnych przy schodach czy powierzchni antypoślizgowych, zagwarantowana jest opieka świetlicowa i podczas dojazdów, zapewniona jest opieka pedagoga szkolnego i pielęgniarki, a pracownicy gospodarczy dbają o czystość, o odśnieżanie podczas zimy i o odgarnianie liści jesienią. W ocenie powyższych rozmówców zdarzają się wśród uczniów sporadyczne "przepychanki i pyskówki" w szatniach oraz w obrębie dolnego korytarza z uwagi na niewielką kubaturę tych pomieszczeń. Niemniej takie problemy są rozwiązywane na bieżąco i z reguły skutecznie.

Podczas obserwacji zajęć (6) nauczyciele zapewniali dzieciom poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego. Zajęcia zorganizowano zgodnie z wymogami higieny pracy, a uczniowie realizowali cele lekcji w tempie dostosowanym do swoich możliwości.

Zachowania uczniów

Uczniowie znają obowiązujące w szkole normy. W badaniu ankietowym prawie wszyscy uczniowie (32/33) twierdzili, że zasady właściwego zachowania się w szkole są dla nich jasne (nawet jeśli nie zawsze ich przestrzegają). Jeden uczeń wyraził zadanie odmienne. Podczas wywiadu grupowego dzieci wykazały się znajomością swoich praw i obowiązków oraz norm i zasad obowiązujących w szkole. Według rozmówców uczeń ma prawo do: szacunku, bycia lubianym, wspólnej nauki i zabawy, uczestnictwa w życiu szkoły. Do podstawowych obowiązków zaliczyli między innymi: szacunek oraz kulturę słowa i zachowania wobec wszystkich dorosłych i rówieśników, dbałość o stanowisko pracy, godne reprezentowanie szkoły.

Uczniowie prezentują zachowania zgodne z wymaganiami. Wypowiedzi nauczycieli, pracowników niepedagogicznych, a także wyniki obserwacji zajęć i placówki dostarczyły przesłanek świadczących o tym, że zachowania uczniów są zgodne z wymaganiami określonymi w regulaminach szkolnych i nie odbiegają od ogólnie przyjętych norm społecznych. Dzięki jasno określonym zasadom uczniowie wiedzą, czego się od nich wymaga, a za co mogą ponieść konsekwencje. Osiągnięciem, które zawsze satysfakcjonuje nauczycieli, jest otwarta postawa dzieci na niesienie pomocy drugiej osobie oraz troska starszych uczniów o młodsze koleżanki i kolegów. Uczniowie często stosują zwroty grzecznościowe, są kulturalni i zdyscyplinowani. Normą jest niesienie pomocy koleżeńskiej, szczególnie w sytuacjach choroby ucznia dojeżdżającego. Z kolei sukcesem, świadczącym o dużej dojrzałości i odpowiedzialności uczniów, jest brak kradzieży na terenie placówki. W ocenie powyższych rozmówców w szkole, jak w każdym środowisku, zdarzają się wykroczenia przeciwko prawu szkolnemu (pomówienia, drobne kłótnie, przewiski, obrażanie się), ale są to przypadki sporadyczne. Dyrektor w ostatnich dwóch latach nie wymierzył wobec uczniów kar statutowych, na koniec roku szkolnego 2011/12 nie odnotowano uczniów z obniżoną oceną zachowania, a podczas obserwacji zajęć i placówki nie zauważono zachowań agresywnych lub potencjalnie niebezpiecznych. Uczniowie zachowywali się kulturalnie, nie używali wulgaryzmów ani przewisk.

Poziom spełnienia wymagania: B

Wymaganie: Szkoła lub placówka ma koncepcję pracy

Komentarz:

Szkoła realizuje przygotowaną przez dyrektora i współtworzoną przez grono pedagogiczne koncepcję pracy, która jest znana i akceptowana przez uczniów i rodziców. Na podstawie analiz koncepcji pracy wprowadza się nowe działania wzbogacające realizację jej założeń.

Koncepcja pracy szkoły

Badania ewaluacyjne wykazały, że **istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły jest znana wszystkim pracownikom szkoły, uczniom i rodzicom**. Tak wynika ze spójnych wypowiedzi rozmówców (dyrektora, nauczycieli, pracowników niepedagogicznych, uczniów i rodziców) udzielonych podczas wywiadów oraz z analizowanej dokumentacji. Według dyrektora uczniowie są zapoznawani z koncepcją pracy szkoły przez nauczycieli na godzinach z wychowawcą, a rodzice w czasie zebrań ogólnych. Pełna treść koncepcji znajduje się na stronie internetowej szkoły.

Działalność oświatowa placówki prowadzona jest w oparciu o wypracowaną misję i wizję rozwoju pod hasłem "Jak osiągnąć sukces". Najważniejsze założenia koncepcji pracy szkoły w zakresie dydaktyki, to podejmowanie działań mających na celu kształtowanie ucznia: wyposażonego w wiedzę i umiejętności standardowe, wykorzystującego technologię informacyjno-komunikacyjną, rozwijającego indywidualne zainteresowania w sferach samorządności i przedsiębiorczości oraz preferującego zdrowy styl życia. W zakresie wychowania i opieki kształtuje się ucznia: radzącego sobie w różnych sytuacjach, komunikatywnego, tolerancyjnego i asertywnego, patriotę z poczuciem tożsamości kulturowej, historycznej, etnicznej i narodowej oraz młodego człowieka kierującego się nadrzędnymi wartościami moralnymi i etycznymi z ugruntowaną wiarą we własne możliwości. W obszarze zarządzania i bazy szkoły priorytetowe jest zapewnienie dzieciom bezpiecznych warunków do nauki i rozwoju, a także: zapewnienie efektywnego wykorzystywania posiadanych zasobów, zabieganie o środki z funduszy unijnych i dbałość o wysoki poziom kwalifikacji kadry pedagogicznej.

Istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły została przyjęta do realizacji przez radę pedagogiczną we wrześniu 2010 roku. Jej współautorami czują się prawie wszyscy ankietowani nauczyciele (11/12).

Działania realizujące koncepcję

Szkoła prowadzi różnorodne działania realizujące koncepcję pracy szkoły. Dowodów na poparcie takiego sądu dostarczył dyrektor i nauczyciele, według których szkoła realizuje przede wszystkim zadania, cele i treści nauczania określone w podstawie programowej. Ponadto nauczyciele prowadzą szeroką gamę kół przedmiotowych i zainteresowań, a dla uczniów wymagających wsparcia organizują pomoc w formie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych. Uczniowie uczestniczą w licznych konkursach i zawodach sportowych oraz w wycieczkach edukacyjnych (np. do Multicentrum w Jaworze, do Wrocławia) i obozach naukowych (np. Limesowe Spotkania Matematyczne w Przesiece). W zakresie wychowania i opieki realizuje się opracowany w szkole Program Wychowawczy i Program Profilaktyki, a także zewnętrzne programy profilaktyczne ("Przybij piątkę", "Spójrz inaczej", "Siedem kroków") wzmacniające oddziaływania wychowawcze. Organizowane są uroczystości patriotyczne (np. Wieczornice z okazji Święta Niepodległości), imprezy środowiskowe (np. "Majowe Impresje Artystyczne", kiermasze świąteczne). W trosce o bazę szkoły pozyskuje się dodatkowe wyposażenie realizując projekty systemowe i prowadzi się niezbędne remonty (np. malowanie sal lekcyjnych, przystosowanie gabinetu pedagoga). Od roku 2012/13, w ramach nowych działań, wprowadzono do pracy nauczycieli platformę Fronter i dziennik elektroniczny.

Analiza i modyfikacja koncepcji

Koncepcja pracy szkoły jest analizowana i modyfikowana zgodnie z wynikami analiz. Z wypowiedzi dyrektora i nauczycieli wynika, że z końcem roku szkolnego 2010/11 koncepcję pracy szkoły poddano ewaluacji wewnętrznej. Przedstawiciele trzech grup reprezentujących podmioty szkoły (nauczycieli, uczniów i rodziców) zapytano w badaniu ankietowym o akceptację obecnej misji i wizji, o mocne i słabe strony w funkcjonowaniu szkoły oraz o propozycje zmian. Wyniki analizy zgromadzonych informacji wykazały, że należy: wprowadzić do koncepcji pracy

szkoły modyfikacje uwzględniające niektóre propozycje uczniów, rodziców i nauczycieli, rozwijać mocne strony szkoły i pracować nad wyeliminowaniem słabych, zachęcać bardziej biernych uczniów i rodziców do angażowania się w życie szkoły i współdecydowania o podejmowanych działaniach. Dyrektor i nauczyciele podczas rozmowy wyjaśnili, że istnieje potrzeba przebudowy koncepcji pracy szkoły w związku z licznymi zmianami, jakie zaszły w placówce, między innymi: z pozyskaniem pracowni przyrodniczej, pracowni komputerowej w ramach projektu „Dolnośląska e-szkoła”, z wdrożeniem pakietu rozporządzeń ministerialnych związanych z pomocą psychologiczno-pedagogiczną dla uczniów oraz z przystosowaniem bazy szkoły do przyjęcia sześciolatków. Ponieważ prace te wymagały od nauczycieli przede wszystkim zaangażowania w doskonalenie zawodowe, to postanowiono przez kolejne dwa lata poprzestać na doraźnych modyfikacjach (wskazanych głównie przez rodziców i uczniów) w działaniach realizujących założenia koncepcyjne, np.: wdrożenie nowatorskich rozwiązań programowych, wzmocnienie opieki świetlicowej, organizowanie zajęć sportowych w okresie wakacji i wprowadzenie nowej formy nagradzania uczniów w postaci statuetki „Superabsolwenta”. Jednocześnie wyznaczono sobie kolejny ważny cel na rok szkolny 2012/13, jakim jest nadanie szkole imienia i pozyskanie sztandaru, a następnie podjęto decyzję, że koncepcja pracy szkoły zostanie generalnie zweryfikowana z chwilą wprowadzenia szkolnego ceremoniału.

Poziom spełnienia wymagania: B

Wymaganie: *Oferta edukacyjna umożliwi realizację podstawy programowej*

Komentarz:

Oferta edukacyjna jest spójna z podstawą programową, zgodna z potrzebami uczniów i uwzględnia kształtowanie kompetencji potrzebnych na rynku pracy, a nauczyciele wykorzystują wszystkie jej elementy zawarte w zatwierdzonych programach nauczania. Dyrektor oraz grono pedagogiczne monitoruje realizację podstawy programowej i modyfikuje ją w celu umożliwienia pełniejszego rozwoju uczniów. Szkoła realizuje nowatorskie rozwiązania programowe.

Oferta edukacyjna szkoły

Oferta edukacyjna jest spójna z podstawą programową. Świadczą o tym wypowiedzi dyrektora i nauczycieli, a także wyniki obserwowanych zajęć (6), na których nauczyciele wykorzystali określone elementy podstawy programowej, tj. określili cele kształcenia i treści nauczania, opisali osiągnięcia uczniów oraz wykorzystali zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej.

W zgodnej opinii dyrektora i nauczycieli uczestniczących w wywiadzie, **realizacja podstawy programowej jest monitorowana.** W roku szkolnym 2011/12 monitorowano realizację wymiaru godzin z poszczególnych przedmiotów i z poszczególnych typów edukacji oraz zgodność realizowanych treści z podstawą programową. Wykorzystano w tym celu opracowane w szkole "Karty monitorowania podstawy programowej". Analiza zebranych danych pozwoliła na zredagowanie wniosków: "Wybrane programy nauczania i sformułowane na ich podstawie wymagania były dostosowane do możliwości zespołu klasowego", "Podstawa programowa z nauczanych przedmiotów została zrealizowana", "Treści podstawy programowej realizowane były rytmicznie".

Oferta edukacyjna jest zgodna z potrzebami uczniów. Nauczyciele podczas wywiadu wymienili najważniejsze działania szkoły z punktu widzenia potrzeb edukacyjnych uczniów, między innymi: prowadzenie zajęć lekcyjnych z wykorzystaniem metody eksperymentu i metod interaktywnych, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych rozwijających uzdolnienia i talenty uczniów, objęcie wsparciem uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych (prowadzenie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, korekcyjno-kompensacyjnych i socjoterapeutycznych), realizacja programów profilaktycznych, realizacja wycieczek edukacyjnych i obozów naukowych.

Zdaniem prawie wszystkich ankietowanych rodziców (18/19) szkoła zaspokaja potrzeby edukacyjne ich dzieci, zdanie odmienne wyraził 1 respondent. W ocenie rodziców potrzeby edukacyjne ich dzieci to głównie nauka języków obcych i rozwijanie zainteresowań. Również ankietowani uczniowie (15/18) uważają, że szkoła umożliwia im naukę najważniejszych dla nich rzeczy (dwoje dzieci miało zdanie odmienne). Zapytani w badaniu ankietowym o trzy najważniejsze rzeczy, których chcieliby się nauczyć w szkole najczęściej wskazywali: język angielski (12 razy), matematykę (6), informatykę (4). Mniej wskazań (do 6) dotyczyło: kultury osobistej, języka polskiego, umiejętności społecznych, przyrody. Pojedyncze wskazania odnosiły się do: techniki, tańca, śpiewu i wychowania fizycznego.

Oferta edukacyjna uwzględnia kształtowanie kompetencji potrzebnych na rynku pracy. Według dyrektora, partnerów i nauczycieli oferta edukacyjna uwzględnia rozwój umiejętności kluczowych, np.: posługiwania się technologią informacyjną, redagowania tekstów użytkowych (list, zaproszenie, ogłoszenie), sprawnego komunikowania się w formie werbalnej i niewerbalnej, panowania nad negatywnymi emocjami i radzenia sobie ze stresem, planowania własnej pracy, odnoszenia sukcesu i radzenia sobie z porażkami. Partnerzy i przedstawiciele lokalnego samorządu dodali kształtowanie w dzieciach szeregu przydatnych cech, np.: zdyscyplinowania i obowiązkowości, odpowiedzialności, kreatywności, asertywności i samodzielności.

Nowości i nowatorskie rozwiązania programowe w ofercie edukacyjnej

Potwierdzeniem sądu, że **oferta edukacyjna szkoły jest modyfikowana w celu umożliwienia pełniejszego rozwoju uczniów**, są wypowiedzi dyrektora, nauczycieli, uczniów i rodziców. Zdaniem dyrektora i nauczycieli ofertę edukacyjną od roku szkolnego 2011/12 wzbogacono o:

- dodatkowe zajęcia pozalekcyjne w świetlicy ("Mały Ratowniczek" i "Mali Odkrywcy" dla klas I - III),
- naukę drugiego języka obcego (języka niemieckiego),
- zajęcia informatyczne i ekologiczne w pracowniach specjalistycznych,
- organizację wyjazdów na basen i obozy naukowe,
- realizację zajęć matematycznych dla uczniów klas IV - VI z wykorzystaniem programu interaktywnego Matlandia.

Prawie wszyscy (17/18) ankietowani uczniowie i 16/19 badanych ankietowo rodziców uważa, że szkoła pomaga rozwijać zainteresowania uczniowskie (1 uczeń i 3 rodziców wyraziło zdanie odmienne).

Znaczące jest, a jednocześnie świadczące o wysokim poziomie spełnienia wymagania, **realizowanie przez szkołę nowatorskich rozwiązań programowych**. Według dyrektora i nauczycieli celem wprowadzenia tych rozwiązań programowych było poszerzenie zakresu realizacji podstawy programowej w oparciu o nowoczesne metody nauczania. Takimi rozwiązaniami są realizowane 2 programy własne nauczycieli - "Eksperyment drogą do sukcesu ucznia" - program zajęć koła ekologiczno-przyrodniczego i "Tajemniczy świat eksperymentów" - program realizowany dla grupy uczniów klas VI szkół podstawowych Gminy Lubin i finansowany przez organ prowadzący. Obydwa programy są realizowane z wykorzystaniem bazy pracowni przyrodniczej, a ich nowatorstwo polega na wykorzystaniu eksperymentu jako metody naukowej w kształceniu umiejętności przyrodniczych uczniów, wzbudzanie w nich pasji badawczych i próby zrozumienia nawet skomplikowanych zjawisk świata przyrody. W czasie zajęć teoretycznych i terenowych dzieci poznają prawa i zjawiska przyrodnicze prowadząc własne eksperymenty. Uczą się redagować cele badań, wykonywać pomiary oraz zapisywać własne obserwacje z przebiegu doświadczeń, a następnie weryfikować postawione hipotezy przez analizowanie wyników, poszukiwanie wyjaśnień bądź odpowiedzi na postawione pytania i na koniec wnioskować.

Należy podkreślić, że powyższe programy zostały zgłoszone do Kuratorium Oświaty we Wrocławiu jako dobre praktyki.

Poziom spełnienia wymagania: B

W szkole planuje się procesy edukacyjne zgodnie z przepisami prawa oświatowego. Organizacja procesów edukacyjnych i stosowane przez nauczycieli metody nauczania sprzyjają uczeniu się. Ocenianie pełni rolę informacyjną i motywacyjną, a przekazywane uczniom informacje o postępach w nauce pomagają im się uczyć. Nauczyciele w pracy dydaktyczno – wychowawczej stosują różnorodne sposoby wspierania i motywowania uczniów. Grono pedagogiczne systematycznie monitoruje i analizuje osiągnięcia swoich podopiecznych oraz wdraża wnioski z tych analiz, które służą planowaniu pracy szkoły, jednak nauczyciele nie zawsze współpracują z uczniami przy realizacji procesów edukacyjnych.

Planowanie i organizacja procesów edukacyjnych

Przeprowadzone badania ewaluacyjne wykazały, że **procesy edukacyjne są planowane**. Dyrektor omówił sposób planowania procesów edukacyjnych. Za arkusz organizacyjny odpowiada dyrektor, który w planowaniu pracy nauczycieli uwzględnia ich kwalifikacje i kompetencje. Na radzie pedagogicznej podejmowana jest uchwała w sprawie przyjęcia do realizacji Szkolnego Zestawu Programów Nauczania i zatwierdza się Szkolny Zestaw Podręczników. Pracę wychowawczą i profilaktyczną planują nauczyciele wychowawcy w oparciu o Program wychowawczy i Program profilaktyki. Z uwzględnieniem potrzeb uczniów ustala się godziny pracy świetlicy. Z wypowiedzi wszystkich ankietowanych nauczycieli (12) wynika, że w szkole planuje się procesy edukacyjne z uwzględnieniem: potrzeb i możliwości uczniów, liczebności klas, organizacji roku szkolnego, czasu potrzebnego do zrealizowania poszczególnych treści, bazy i wyposażenia szkoły.

W ocenie dyrektora i nauczycieli uczestniczących w badaniu ankietowym, **w szkole wykorzystuje się zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej**, które w całości są uwzględnione w szkolnym zestawie programów nauczania na I i na II etapie nauczania. Podczas wywiadu nauczyciele podali, że nie ma ograniczeń w stosowaniu zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej.

Nie brakuje argumentów świadczących o tym, że **organizacja procesów edukacyjnych sprzyja uczeniu się**. Wszystkim ankietowanym nauczycielom (12) szkoła zapewnia możliwość korzystania z potrzebnych podczas zajęć pomocy dydaktycznych, a pomieszczenia, w których prowadzą zajęcia, sprzyjają osiąganiu zamierzonych celów. Wyniki obserwowanych lekcji (6) wykazały, że nauczyciele prowadzili zajęcia oparte na modelu uczenia się od siebie i wykorzystywali jego elementy, umożliwiali uczniom poprawę popełnionych błędów oraz tworzyli sytuacje, w których dzieci mogły wyrażać własne opinie. W 3/6 obserwacji nauczyciele śledzili tok pracy dzieci, reagowali na brak zaangażowania poszczególnych uczniów. Liczebność klas, co wynika z obserwacji zajęć i obserwacji placówki, mieści się w granicach od 14 do 24 osób, zatem wielkość sal lekcyjnych umożliwia taką organizację lekcji by sprzyjała uczeniu się. Z analizy tygodniowego rozkładu zajęć wynika, że jest on ułożony zgodnie z zasadami higieny pracy, toteż prawie wszyscy rodzice (18/19) uważają, że sposób ułożenia planu lekcji sprzyja uczeniu się, a 11/15 ankietowanych uczniów nie odczuwa zmęczenia z powodu liczby zajęć w szkole (jeden rodzic i czworo uczniów wyraziło zdanie odmienne).

Stosowane w szkole metody nauczania sprzyjają uczeniu się. Świadczą o tym wypowiedzi dyrektora, nauczycieli i uczniów oraz wyniki obserwacji zajęć i placówki. Dyrektor wymienił różnorodne działania nauczycieli nakierowane na zwiększenie efektywności procesu uczenia się uczniów, między innymi: dostosowywanie wymagań do możliwości uczniów, poszerzenie oferty zajęć dodatkowych oraz realizacja projektów unijnych, tworzenie możliwości do prezentowania umiejętności i wytworów uczniów, stosowanie zróżnicowanych metod i form pracy, zachęcanie i promowanie pomocy koleżeńskiej w szkole. Wszyscy nauczyciele w badaniu ankietowym (12) podali, że stosują metody aktywizujące, które dobierają z uwzględnieniem: celów i treści zajęć, możliwości, potrzeb i liczby uczniów, dostępu do pomocy, miejsca realizacji zajęć, inicjatyw, kreatywności i zaangażowania uczniów. Metodę projektu wykorzystują kilka razy w roku, a takie metody, jak: integracyjne, tworzenia i definiowania pojęć, twórczego rozwiązywania problemów, ewaluacyjne i praktycznego działania są metodami stosowanymi powszechnie.

Ankietowani uczniowie (18) zapytani o wykorzystywane na lekcjach urządzenia i pomoce najczęściej wskazali: tablicę interaktywną (16 razy), komputer (12), Internet (8), projektor (8). Grupową formę pracy na lekcjach deklarowało 17/18 powyższych respondentów (jeden uznał, że nigdy nie pracował w grupie). Zadania sformułowane przez siebie lub innych uczniów rozwiązują wszyscy uczniowie najczęściej na większości zajęć (14/18). W dniu badania prawie wszyscy uczestnicy ankiety (14/15) czuli się zaciekawieni nauką, pracowali w grupach i aktywnie uczestniczyli w zajęciach. Grupie szóstoklasistów (10/15) w dniu badania nauczyciele pomogli się zastanowić nad tym, czego się nauczyli, pozostali (5/15) uznali, że nie.

Podczas obserwowanych lekcji (6) nauczyciele stwarzali uczniom możliwość samodzielnego wykonania zadań, używali zróżnicowanych metod i form pracy zespołowej, wykorzystywali różnorodne pomoce dydaktyczne, tworzyli sytuacje sprzyjające rozwiązywaniu problemów odwoływali się do doświadczeń uczniów, dobierali zadania odpowiednio do kompetencji poszczególnych uczniów. Z obserwacji placówki wynika, że szkoła wyposażona jest w 3 tablice interaktywne, 26 komputerów stacjonarnych (pracownia komputerowa, pracownia przyrodnicza, biblioteka) z dostępem do Internetu, 9 komputerów przenośnych i 9 tabletów oraz 4 projektory.

Nauczyciele w niewystarczający sposób współpracują z uczniami przy realizacji procesów edukacyjnych, co wynika z rozbieżnych wypowiedzi nauczycieli, uczniów i rodziców oraz z wyników obserwowanych lekcji. Jedna trzecia badanych uczniów (5/15) i rodziców (7/19) podała, że nauczyciele rzadko biorą pod uwagę opinie dzieci dotyczące tematyki zajęć czy sposobu ich prowadzenia. Uczniowie podczas wywiadu poproszeni o podanie przykładu jakiejś zmiany w szkole, która została przygotowana wspólnie przez nauczycieli i uczniów, odpowiedzieli, że zwiększono nakład gazetki szkolnej i zrealizowano kampanię wyboru patrona szkoły. Spośród 11/19 badanych rodziców uważających, że nauczyciele często (8) i bardzo często (3) uwzględniają w pracy dydaktyczno-wychowawczej opinie dzieci, tylko 1 rodzic podał stosowne przykłady. Natomiast prawie wszyscy (11/12) nauczyciele twierdzili, że propozycje dzieci uwzględniają na wszystkich lekcjach i dotyczą one: metod pracy na lekcji, sposób oceniania, terminów testów, sprawdzianów, tematyki lekcji czy propozycji doświadczeń i eksperymentów. Dyrektor i nauczyciele podczas wywiadu dodali przykłady działań szkoły, które uwzględniają propozycje/opinie uczniów, dotyczące, np.: tematyki konkursów szkolnych (np. Super Klasa, Portret moich rodziców), propozycji wycieczek, współorganizacji imprez szkolnych i środowiskowych, niemniej nie dotyczyły one procesu przebiegu nauczania.

Monitorowanie i modyfikowanie procesów edukacyjnych

Procesy edukacyjne przebiegające w szkole są monitorowane. Dyrektor monitoruje: realizację podstawy programowej z zastosowaniem wypracowanego arkusza, rozwój uczniów na przestrzeni lat, systematyczność oceniania uczniów przez nauczycieli, frekwencję i oceny z zachowania, organizację lekcji (dobór treści, metod i form pracy, indywidualizację nauczania, aktywność wychowanków), dyżury nauczycieli pod kątem bezpieczeństwa i zachowań dzieci, organizowanie wycieczek, współpracę nauczycieli z rodzicami.

Również wszyscy (12) ankietowani nauczyciele stwierdzili, że monitorują procesy edukacyjne poprzez: prowadzenie diagnoz wewnętrznych i zewnętrznych, obserwacje, badania ankietowe, rozmowy z uczniami i rodzicami.

Wnioski z monitoringu są wykorzystywane do planowania procesów edukacyjnych. Takie są potwierdził dyrektor wskazując przykłady decyzji opartych na wnioskach z roku szkolnego 2011/12, między innymi:

- ponieważ uczniowie nie rozumieją wpływu położenia Słońca nad widnokretem na zmiany zachodzące w przyrodzie, zakupiono (wykorzystując finansowe wsparcie gminy) pomoce dydaktyczne w postaci programów multimedialnych oraz przestrzennego modelu Układu Słonecznego,
- z uwagi na niski poziom percepcji wzrokowo – słuchowej uczniów klasy I zaplanowano kontynuację projektu unijnego "Indywidualizacja procesów nauczania i wychowania uczniów klas I - III szkół podstawowych Gminy Lubin", w ramach którego w nauczaniu wczesnoszkolnym realizowane są zajęcia dla dzieci ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu, w tym zagrożonych dysleksją.

Z kolei nauczyciele, podczas wywiadu, podali przykłady wykorzystania wniosków wpływających z monitorowania procesów edukacyjnych na swoich zajęciach, np.: modyfikowanie planów wynikowych i dostosowywanie metod i form pracy do możliwości uczniów oraz planowanie sprawdzianów próbnych, rozpoznanie zagrożeń wynikających z niewydolności wychowawczej i niekonsekwencji ze strony domu rodzinnego.

Monitorowanie osiągnięć uczniów

Dyrektor i nauczyciele dostarczyli argumentów świadczących o tym, że **w szkole monitoruje się osiągnięcia uczniów.** Wszyscy nauczyciele w badaniu ankietowym (12) twierdzili, że systematycznie i w sposób zorganizowany monitorują postępy wszystkich uczniów. Według dyrektora i nauczycieli uczestniczących w wywiadzie, monitoring osiągnięć uczniów dotyczy: oceniania bieżącego, wytworów pracy, sukcesów w konkursach przedmiotowych i zawodach sportowych, frekwencji, wpisów do zeszytu uwag. Proces monitorowania pozwala dyrektorowi i nauczycielom na: określenie prawidłowości realizowanych działań dydaktyczno-wychowawczych, określenie wpływu oddziaływań nauczycieli na postępy uczniów i wskazywanie kierunków rozwoju uczniów.

Wnioski z monitorowania osiągnięć uczniów są wdrażane. Dyrektor i nauczyciele podali przykłady wdrożonych wniosków z monitorowania osiągnięć uczniów, np.:

- z uwagi na niezadowalający poziom umiejętności czytania zwiększono liczbę ćwiczeń rozwijających czytelnictwo w klasach I - III we współpracy z biblioteką szkolną, wprowadzono codzienny trening całościowego czytania sylab,
- ponieważ uczniowie mają problem ze zrozumieniem „pozornej” wędrówki słońca i konsekwencjami tego zjawiska w przyrodzie, zastosowano na lekcjach ćwiczenia z wykorzystaniem analizy animacji z multibooka "Wędrówka Słońca i pogoda w ciągu roku" i zwiększono liczbę obserwacji w terenie.

Ocenianie osiągnięć uczniów

Badania wskazują, że **nauczyciele stosują różnorodne metody wspierania i motywowania uczniów w nauce.** Tak wynika z badania ankietowego nauczycieli oraz wypowiedzi uczniów i rodziców. Nauczyciele zapewniają uczniom wsparcie, ponieważ rozwijają w nich poczucie pewności siebie oraz prowadzą zajęcia wyrównawcze i specjalistyczne. Nauczyciele stosują zróżnicowane metody motywowania dzieci, między innymi: umożliwiają im poprawę ocen, doceniają wkładany wysiłek, rozbudzają ciekawość poprzez oferowanie aktywnych metod pracy, nagradzają.

Uczniowie i rodzice, uczestniczący w wywiadzie obok metod wyżej wymienionych dodali dostosowywanie wymagań do możliwości ucznia. Najważniejszy dla uczniów jest szacunek okazywany im przez nauczycieli, a dla rodziców przestrzeganie przez nauczycieli ustalonych zasad i konsekwencja w ich egzekwowaniu.

Ocenianie uczniów motywuje ich do dalszej pracy. Z ankiety przeprowadzonej wśród uczniów wynika, że nauczyciele rozmawiają z nimi o tym, co wpłynęło na ich sukcesy w nauce (15/18) oraz o tym, co wpłynęło na ich trudności w nauce (17/18), jeden uczeń miał zdanie odmienne. Zdaniem dzieci ocenianie wzbudza w nich raczej pozytywne emocje, bowiem: zadowolenie z oceniania wskazano 15 razy, ochotę do dalszej nauki (9), wiedzę na temat tego, co należy poprawić (8), postanowienie poprawy (7). Również zdaniem ankietowanych rodziców (17/19) ocenianie zachęca ich dzieci do dalszego uczenia się. W ocenie ankietowanych nauczycieli (9/12) uczniowie dzięki informacji zwrotnej, jaką od nich otrzymują są zmotywowani do pracy, troje uważa przeciwnie.

Ocenianie uczniów daje im informację o postępach w nauce. Wszyscy nauczyciele (12) w badaniu ankietowym twierdzili, że zawsze przekazują uczniom informację zwrotną, uzasadniającą ocenę. Informacja zwrotna zawiera uzasadnienie oceny ze wskazaniem poziomu wiadomości i umiejętności ucznia, kierunków i zaleceń do dalszej pracy oraz wskazanie mocnych i słabych stron. Ankietowani uczniowie (16/18) wyrazili analogiczną opinię, bowiem zawsze wiedzą dlaczego otrzymali taką, a nie inną ocenę (z odniesieniem do wcześniejszych trudności i osiągnięć), a dwoje dzieci miało odmienne zdanie.

Podczas obserwowanych lekcji (6) nauczyciele podawali uczniom przyczyny, dla których odpowiedzi ich były prawidłowe lub nieprawidłowe oraz udzielali opisowej informacji zwrotnej. Z analizy dokumentacji wynika, że w Statucie Szkoły znajdują się zapisy stanowiące, że ocenianie zakłada dawanie uczniom informacji o postępach w nauce (Rozdział XIII Szczegółowe warunki i sposób wewnątrzszkolnego oceniania § 38). Na terenie placówki widoczne są informacje o sukcesach dydaktycznych i sportowych uczniów w formie ekspozycji licznych dyplomów i pucharów.

W opinii wszystkich ankietowanych piątklasistów (18), rodziców (19) i 10/15 szóstoklasistów **informacje o postępach w nauce pomagają uczniom się uczyć.** Uczniowie podczas wywiadu dopowiedzieli, że wskazówki dotyczące technik uczenia jakie otrzymują od wielu nauczycieli (choć nie wszystkich) pomagają im się uczyć, np. na godzinie z wychowawcą otrzymali „Dekalog uczenia się” ze wskazówkami od pedagoga. Wszyscy ankietowani rodzice (19) uważają, że ich dzieci umieją się uczyć.

Poziom spełniania wymagania: C

Procesy edukacyjne przebiegające w szkole są planowane, realizowane i analizowane zespołowo przy wzajemnym i wystarczającym wspieraniu się nauczycieli. Prowadzone analizy działalności szkoły pozwalają na wprowadzanie zmian w procesach edukacyjnych, ale nie zawsze zmiany te są efektem wspólnych decyzji nauczycieli.

Planowanie, organizowanie i realizacja procesów edukacyjnych

Nauczyciele współdziałają przy tworzeniu procesów edukacyjnych, co wynika z wypowiedzi wszystkich nauczycieli i analizowanej dokumentacji. Plany pracy zespołów nauczycielskich obejmują wykaz zadań i przybliżone terminy ich realizacji oraz osoby odpowiedzialne za określone zadanie. Planowanie pracy w zespołach dotyczy między innymi następujących zagadnień:

- organizacji konkursów, imprez i uroczystości szkolnych oraz wycieczek,
- modyfikowania istniejących dokumentów szkolnych,
- analizowania wyników sprawdzianów próbnych i sprawdzianu w klasie,
- zakresu działań poprawiających naukę czytania w klasach I – III,
- badania efektywności udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- prowadzenia ewaluacji wewnętrznej.

Nauczyciele wspierają się w organizacji i realizacji procesów edukacyjnych. W badaniu ankietowym wszyscy nauczyciele (12) uznali, że wsparcie jakie uzyskują od współpracowników jest "zdecydowanie" wystarczające i dotyczy: wymiany doświadczeń w zakresie stosowanych metod pracy, materiałów dydaktycznych, źródeł informacji, literatury (12 wskazań), współpracy przy organizacji konkursów, imprez szkolnych i środowiskowych (9), współpracy w zespołach zadaniowych (8), wsparcia psychologicznego w rozwiązywaniu problemów (4). Podczas wywiadu dyrektor i nauczyciele podali jeszcze inne przykłady wspierania się grona pedagogicznego w pracy dydaktyczno-wychowawczej, np.: udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, konsultowanie sytuacji socjalno - bytowej uczniów, dzielenie się zdobytą wiedzą podczas kursów i szkoleń zawodowych, wymiana doświadczeń w zakresie organizacji pracy na lekcji, analizowanie osiągnięć oraz zachowań uczniów, formułowanie wniosków.

Analiza procesów edukacyjnych i wprowadzanie zmian

Nauczyciele współpracują przy analizie procesów edukacyjnych, co jest zgodne z wypowiedzią dyrektora i nauczycieli. Ankietowani nauczyciele (11/12) twierdzili, że analizy prowadzą dwutorowo: samodzielnie, ponosząc za nie odpowiedzialność i wspólnie z innymi nauczycielami, np. w zespołach zadaniowych (jeden nauczyciel uważa, że analizy tego typu są prowadzone przy okazji nieformalnych spotkań i rozmów). Z powyższych źródeł wynika, że zespoły wraz z dyrektorem dokonują analizy: realizacji podstawy programowej, programów nauczania, Szkolnego Zestawu Podręczników, zachowań uczniowskich i zagrożeń, diagnoz szkolnych i efektów kształcenia.

Proces zmian nie zawsze jest efektem wspólnych decyzji. Dyrektor podczas wywiadu, jako przykłady zmian wprowadzonych w formie wspólnych decyzji podał: decyzję nauczycieli klas I – III o wprowadzeniu zajęć pozalekcyjnych "Mały Ratowniczek" i "Mali Odkrywcy" i decyzję wszystkich nauczycieli o poszerzeniu zakresu działalności świetlicy szkolnej (odrabianie lekcji z pomocą nauczyciela, zajęcia komputerowe, zabawy sportowe na sali gimnastycznej) oraz o udziale szkoły w projektach systemowych. W ocenie prawie wszystkich ankietowanych nauczycieli (11/12) ich głos jest brany pod uwagę w trakcie podejmowania decyzji o wprowadzaniu koniecznych zmian, jednak nauczyciele nie podali żadnych przykładów wspólnie podjętych decyzji, a jedynie twierdzili, że mają możliwość zgłaszania propozycji zmian, dyskusowania i swobodnych wypowiedzi podczas posiedzeń rady pedagogicznej.

Poziom spełniania wymagania: C

Działania wychowawcze podejmowane w szkole są spójne i adekwatne do potrzeb uczniów. W ocenie dzieci uczestniczą one w działaniach sprzyjających kształtowaniu pożądanych społecznie postaw oraz w procesie planowania i modyfikowania oddziaływań wychowawczych. Nie wszystkie wnioski wynikające z analizy działań wychowawczych są wdrażane przez nauczycieli.

Spójność działań wychowawczych i ich adekwatność do potrzeb uczniów

Działania wychowawcze podejmowane w szkole są spójne o czym świadczą opinie wyrażone podczas wywiadów przez dyrektora, nauczycieli i pracowników niepedagogicznych. Zdaniem rozmówców spójność oddziaływań wychowawczych gwarantują między innymi:

- współtworzenie oraz realizacja przez nauczycieli programów - wychowawczego i profilaktyki,
- systematyczna współpraca wychowawców z pedagogiem szkolnym,
- wspieranie działalności Samorządu Uczniowskiego,
- organizowanie przez pedagoga, we współpracy z nauczycielami, konkursów o tematyce wychowawczej, np. Gminnego Konkursu "Każdy uczeń zna swoje prawa i obowiązki",

Sukcesem pracy wychowawczej, w ocenie nauczycieli, jest dobrze układająca się współpraca ze środowiskiem lokalnym, z partnerami szkoły i z rodzicami oraz wysoki poziom bezpieczeństwa w szkole. Również pracownicy niepedagogiczni, jak twierdzili podczas wywiadu, uczestniczą w procesie kształtowania pożądanych postaw uczniów poprzez przekazywanie swoich spostrzeżeń i uwag nauczycielom.

W ocenie ankietowanych rodziców (17/19) sposób, w jaki szkoła wychowuje uczniów odpowiada ich potrzebom, zdanie przeciwne wyraziło dwoje badanych. Grupa rodziców (12/19) uważa, że nauczyciele traktują uczniów w równy sposób, a 7/19 wyraziło zdanie odmienne. Z kolei uczniowie w badaniu ankietowym (13/18) uważają, że są traktowani przez nauczycieli sprawiedliwie (4/18 stwierdziło, że nie). Poczucie równego traktowania deklarowało 12/18 uczniów, natomiast 6/18 badanych wyraziło zdanie przeciwne.

Działania wychowawcze są adekwatne do potrzeb uczniów. Nauczyciele prowadzą diagnozę potrzeb wychowawczych dzieci z użyciem następujących narzędzi: kwestionariuszy ankiet dla wychowawców, rodziców i uczniów, wywiadów środowiskowych, notatek i spostrzeżeń gromadzonych przez wychowawcę, skrzynki kontaktowej dla uczniów.

W wyniku prowadzonych diagnoz określono priorytetowe potrzeby uczniów:

- doskonalenie umiejętności społecznych i radzenie sobie w trudnych sytuacjach,
- wsparcie psychologiczne uczniów z rodzin niewydolnych wychowawczo,
- wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa - psychicznego, zdrowotnego i emocjonalnego.

W celu zaspokojenia określonych potrzeb uczniów kadra pedagogiczna: przeprowadza rozmowy i informuje rodziców uczniów sprawiających problemy wychowawcze, udziela wsparcia rodzinom wymagającym pomocy/porady (wypełnianie dokumentów, kierowanie dzieci na dożywianie), prowadzi zajęcia wychowawczo-integracyjne, stosuje system nagradzania i motywowania wychowanków do podejmowania efektywnej pracy.

Udział uczniów w procesie planowania, realizowania i modyfikowania działań wychowawczych

Wyniki badań świadczą, że **uczniowie uczestniczą w działaniach sprzyjających kształtowaniu pożądanych społecznie postaw.** Według nauczycieli dzieci są zaangażowane w przygotowanie i realizację uroczystości szkolnych i środowiskowych. Reprezentują szkołę w konkursach i zawodach sportowych oraz biorą udział: w akcjach charytatywnych, w wycieczkach, wyjazdach do zielonej szkoły, na basen czy na lodowisko. Podczas

obserwowanych lekcji nauczyciele swoim sposobem zachowania egzekwowali ustalone zasady i stanowili przykład pożądaných postaw społecznych. W badaniu ankietowym wszyscy nauczyciele (12) stwierdzili, że dyskusja na temat pożądaných postaw uczniów odbyła się w szkole w przeciągu ostatnich sześciu miesięcy. Uczniowie (13/18) podali w ankiecie, że na temat odpowiedniego zachowania rozmawiali w ostatnim miesiącu. Kilka miesięcy temu takie rozmowy odbyły się zdaniem dwojga badanych, również zdaniem dwojga około pół roku temu i dawniej, a jeden uczeń stwierdził, że nigdy.

Uczniowie biorą udział w planowaniu i modyfikowaniu działań wychowawczych w szkole. Taką opinię wyraził dyrektor, wszyscy ankietowani nauczyciele (12) oraz uczniowie i rodzice podczas wywiadów. Uczniowie udowodnili, że wiedzą jakich zachowań oczekuje się od nich w szkole (np. bycia kulturalnym, zdyscyplinowanym, asertywnym) oraz stwierdzili, iż są one dla nich ważne. Powiedzieli, że przedstawiają swoje oczekiwania i dyskutują o właściwych postawach. Wspólnie z nauczycielami biorą udział w różnorodnych akcjach tematycznych, np. "Dzień tolerancji" czy "Wszystkie Kolory Świata".

Dyrektor i grono pedagogiczne promuje model ucznia aktywnego, kulturalnego, zaangażowanego w życie szkoły i przedsiębiorczego. Pożądanymi cechami jest koleżeński i odpowiedzialny, a przede wszystkim empatia. Nauczyciele zasięgają ich opinii w kwestiach wychowawczych (np. planowanie wycieczek, organizowanie imprez szkolnych czy akcji charytatywnych, modyfikowanie regulaminów szkolnych), realizują propozycje Samorządu Uczniowskiego (np.: "Dzień Talentów", "Dzień Samorządności", całoroczny konkurs "Super Klasa"). Według nauczycieli uczniowie zgadzają się z postawami jakie kształtuje szkoła. Również rodzice uczestniczący w wywiadzie podali przykład realizowanych propozycji uczniów, a dotyczący opracowania zasad opieki koleżeńskiej nad młodszymi dziećmi, np. maluchy nie stoją w kolejce do sklepu, do autobusu wchodzi pierwsze, a starsi pilnują gdzie mają wysiąść. Podczas 3/6 obserwowanych lekcji uczniowie zgłaszali swoje inicjatywy, które były aprobowane przez nauczycieli, np. dotyczące kolejności odpowiedzi czy kolejności przygotowania ćwiczeń, które uczniowie chcieli wykonać.

Nie wszystkie wnioski wynikające z analizy działań wychowawczych są wdrażane. Wspólnie podany przez dyrektora i uczestniczących w wywiadzie nauczycieli wniosek z analizy działań wychowawczych dotyczył zachęcania uczniów do organizowania sobie atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego. Dyrektor jako przykład wdrożenia wniosku podał wypracowanie "Alfabetu wolnego czasu". Pozostałe wnioski podane przez dyrektora dotyczyły: zorganizowania dla rodziców prelekcji z udziałem psychologa w celu udzielenia im wsparcia w rozwiązywaniu konfliktów i problemów wychowawczych, dążenia do przestrzegania przez uczniów kodeksów klasowych, zasad i norm szkolnych oraz zwrócenia szczególnej uwagi na działania szkoły związane z higieną oraz schludnym wizerunkiem ucznia. Zostały one wdrożone: zorganizowano prelekcje dla rodziców uczniów klas IV – VI, zorganizowano skrzynkę kontaktów pedagoga z uczniami, wypracowano "Katalog obowiązków i praw ucznia Szkoły Podstawowej w Raszówce", opracowano normy postępowania, dekalog zachowań uczniów pod kątem bezpieczeństwa oraz alfabet przeciw agresji i dyskryminacji, a w programie profilaktyki poszerzono działania dotyczące higieny osobistej uczniów.

Wnioski podane podczas wywiadu przez nauczycieli nie są spójne z wnioskami przedstawionymi przez dyrektora. Dotyczyły one: bieżącego monitorowania sytuacji dydaktyczno-wychowawczej uczniów, poświęcania im uwagi i zrozumienia w ich codziennych problemach, udzielania wsparcia, a jednocześnie uczenia samodzielności, rozliczania z podejmowanych i realizowanych zadań, reagowania na wszystkie niepożądane zachowania i sytuacje oraz obserwowania uczniów pod kątem bezpieczeństwa, inspirowania dzieci do podejmowania działań na rzecz innych - potrzebujących. Nauczyciele nie podali przykładów wdrożenia powyższych wniosków.

Poziom spełnienia wymagania: C

Nauczyciele znają możliwości swoich uczniów, a prowadzone w szkole działania zwiększające szanse edukacyjne dzieci powodują, że osiągają one sukcesy na miarę swoich możliwości. W ocenie rodziców prowadzone w szkole działania w niewystarczającym stopniu uwzględniają indywidualizację procesu edukacji.

Możliwości i osiągnięcia uczniów

Badania ewaluacyjne wykazały, że **nauczyciele znają możliwości swoich uczniów**, ponieważ wszyscy (12) w ankiecie twierdzili, że prowadzą diagnozy edukacyjne wszystkich uczniów, których uczą, a to pozwala im na: ocenę mocnych i słabych stron wychowanków, planowanie pracy dydaktycznej, określenie sposobów wspierania dzieci (np. kierowanie na zespoły wyrównawcze, zajęcia logopedyczne, koła zainteresowań) i dostosowywanie wymagań do ich możliwości. Zdaniem partnerów i przedstawicieli lokalnego samorządu występującym problemem społecznym wsi jest bezrobocie sięgające około 10% oraz kontakt uczniów ze środowiskiem, w którym nadużywa się alkoholu (problem dotyczy około 5% mieszkańców). Toteż uważają, że należy wspierać dzieci i pośrednio ich rodziny.

Nie brakuje argumentów dowodzących, że **w szkole prowadzone są działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów**. W ocenie dyrektora szkoła umożliwia wyrównywanie szans edukacyjnych wszystkim dzieciom o czym świadczy: duża liczba różnorodnych zajęć pozalekcyjnych, wysoka frekwencja na zajęciach oraz uzyskiwane efekty w postaci sukcesów na miarę możliwości wychowanków. W szkole 17% ogółu uczących się posiada opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej. Wszyscy ci uczniowie są objęci odpowiednią pomocą w formie zajęć:

- dydaktyczno-wyrównawczych klasy I - III (15 uczniów),
- dydaktyczno-wyrównawczych: klasy IV - V z języka polskiego (15), matematyki (do 18), przyrody (16), z języka niemieckiego klasa VI (4 do 7),
- korekcyjno-kompensacyjnych I - III (6),
- logopedycznych (22),
- socjoterapeutycznych (10),
- wspierających dla dzieci ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu (23),
- gimnastyki korekcyjnej (40).

Ponadto w ramach projektu "Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania w klasach I - III w szkołach podstawowych Gminy Lubin" realizowano zajęcia szachowe, taneczne i muzyczne dla uczniów uzdolnionych. Szkoła rozwija zainteresowania i uzdolnienia dzieci oferując różnorodne koła, np.: języka angielskiego, matematyczne, ekologiczno-przyrodnicze, teatralne, taneczne, muzyczne, zajęcia sportowe. Ankietowani rodzice w większości (17/19) uznali, że w szkole podejmuje się starania aby ich dzieci miały poczucie sukcesu w nauce na miarę swoich możliwości (dwoje było odmiennego zdania).

Podczas wywiadu grupowego rodzice oraz partnerzy i przedstawiciele lokalnego samorządu stwierdzili, że szkoła dokłada wielu starań, aby każdy uczeń mógł odnosić sukcesy w nauce na miarę swoich możliwości. Efekty takich działań zobrazowali kilkoma przykładami, między innymi:

- w zawodach pływackich szkoła zdobyła I miejsce w gminie,
- udział uczniów w finałach dolnośląskich piłki nożnej,
- I miejsce uczennicy w Wojewódzkim Konkursie Recytatorskim,
- II miejsce na Dolnym Śląsku w rankingu 18 dyscyplin lekkoatletycznych,
- VII miejsce w Finale Konkursu Ministra Sportu i Turystyki "Obierz kurs na Orlika" 2012,
- uczeń szkoły laureatem "zDolny Ślązaczek" 2011,
- I, II, III miejsce w kategoriach klas IV - VI i Grand Prix w Nadodrzańskim Konkursie Matematycznym.

Uczniowie osiągają sukcesy edukacyjne na miarę swoich możliwości, co potwierdzają wypowiedzi dyrektora

i ankietowanych uczniów. Myśląc o swoich wynikach w nauce, badani uczniowie (18) odpowiadali, że czują radość (9) i uważają, że wszystko jest w porządku (8). Jedno dziecko czuło niezadowolenie, że nie mogło zrobić więcej. Zapytani o swoje największe sukcesy w tym lub poprzednim roku szkolnym wskazywali głównie sukcesy dydaktyczne (np. udział i awans do finału konkursu matematycznego, uzyskanie najwyższych ocen z przedmiotów) i sportowe (np. zwycięstwo w zawodach piłkarskich, zdobycie dwóch pierwszych miejsc w zawodach pływackich). Jeden uczeń odpowiedział, że nie odniósł żadnego sukcesu.

W ocenie dyrektora szkoła tworzy warunki do tego, aby wszyscy uczniowie osiągnęli sukcesy, jednak czasami występują takie sytuacje, w których uczniowie pomimo swoich uzdolnień nie uzyskują oczekiwanych wyników. Przypadki te dyrektor wiąże z brakiem zainteresowania lub nadzoru ze strony domu rodzinnego.

Indywidualizacja procesu nauczania

Prowadzone w szkole działania w niewystarczającym stopniu uwzględniają indywidualizację procesu edukacji, co uzasadnia średni poziom spełnienia wymagań, a wskazują na to opinie rodziców i obserwacje zajęć. Zdaniem dyrektora uczniowie są motywowani do pełnego wykorzystania swoich możliwości, między innymi poprzez: dobór ciekawych zadań, metod i form pracy, określania celów i zadań na lekcjach, wskazywanie praktycznego zastosowania wiedzy, udzielanie pomocy w osiąganiu sukcesów, nagradzanie i promowanie osiągnięć uczniów, mobilizowanie wychowanków do udziału w projektach edukacyjnych i konkursach.

Nauczyciele w wywiadzie twierdzili, że indywidualizują proces edukacji z uczniem wymagającym wsparcia ponieważ przestrzegają zaleceń zamieszczonych w opiniach poradni psychologiczno-pedagogicznej, dostosowują wymagania i metody nauczania do możliwości uczniów, indywidualizują tempo pracy na lekcjach, prowadzą zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze. Praca z uczniem zdolnym według nauczycieli polega na: indywidualnej pracy na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych, rozwiązywaniu większej liczby ćwiczeń i zadań wykraczających poza podstawę programową, samodzielnym prowadzeniu części lekcji czy przygotowaniu prezentacji tematycznej oraz motywowaniu do wyjątkowego wysiłku i systematycznej pracy.

Również ankietowani uczniowie wyrazili swoją opinię na temat uzyskiwanego wsparcia od nauczycieli. Większość (15/18) wyraziła zdanie, że nauczyciele mówią im, iż mogą się nauczyć nawet trudnych rzeczy, odmiennego zdania było troje uczniów. W przypadku kłopotów z nauką wszyscy (18) mogą liczyć na pomoc nauczycieli. Przeczucie, że nauczyciele wierzą w możliwości uczniów deklarowało 14/15 respondentów, jedna osoba twierdziła, że raczej nie.

Podczas wszystkich obserwowanych lekcji (6) nauczyciele motywowali uczniów do angażowania się na zajęciach w formie zachęt do podejmowania wysiłku, pochwał i pozytywnych komentarzy do wypowiedzi uczniów. W 4/6 lekcjach dobierali sposoby motywowania odpowiednio do potrzeb poszczególnych wychowanków i w 4/6 lekcjach praca z uczniami była indywidualizowana (na dwóch lekcjach indywidualizacji nie zaobserwowano pomimo, że zaobserwowano uczniów wymagających pracy indywidualnej). Swoją opinię w kwestii indywidualizacji pracy z uczniem wyrazili ankietowani rodzice. Połowa (10/19) uważa, że ich dzieci w szkole są traktowane indywidualnie, ale z taką opinią nie zgadza się pozostała grupa 9/10 badanych rodziców.

Poziom spełniania wymagania: C

Wymaganie: *Wykorzystywane są zasoby środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju*

Komentarz:

Szkoła współpracuje z większością podmiotów działających w środowisku oraz identyfikuje potrzeby i możliwości lokalnych instytucji i mieszkańców Raszówki. Społeczność szkolna realizuje różnorodne działania mające na celu zaspokojenie wzajemnych potrzeb, a umiejętne korzystanie z zasobów środowiskowych pozytywnie wpływa na rozwój dzieci i na wizerunek szkoły.

Działania szkoły na rzecz środowiska lokalnego

Szkoła identyfikuje potrzeby i możliwości środowiska. Zdaniem dyrektora szkoła pozyskuje informacje na temat potrzeb i możliwości środowiska, w którym funkcjonuje w oparciu o: ankiety przeprowadzane wśród rodziców i rozmowy podczas zebrań lub spotkań indywidualnych, rozmowy z partnerami i członkami lokalnego samorządu podczas imprez środowiskowych bądź zebrań rady sołectkiej, propozycje przesyłane drogą e-mailową od różnych instytucji. W zgodnej opinii dyrektora, nauczycieli, rodziców oraz partnerów i przedstawicieli lokalnego samorządu, najważniejsze potrzeby społeczności lokalnej, które szkoła może zaspokajać stanowią: potrzeba integracji, obcowania z kulturą, edukacji seniorów i ich obcowania z dziećmi, aktywności fizycznej jako formy zagospodarowania czasu wolnego oraz dbałości o środowisko naturalne.

Szkoła podejmuje inicjatywy na rzecz środowiska lokalnego i prowadzi działania, które mają na celu zaspokojenie jego potrzeb. Z wypowiedzi dyrektora, partnerów i przedstawicieli lokalnego samorządu oraz w świetle przedstawionej dokumentacji, szkoła podejmuje liczne inicjatywy na rzecz środowiska, np. organizuje tradycyjne akcje ekologiczne ("Sprzątanie Świata", zbiórki surowców wtórnych) i kiermasze świąteczne. W ubiegłym roku uczniowie w charakterze wolontariuszy realizowali akcję gminną "Tydzień z Internetem" skierowaną do lokalnych seniorów. Szkoła zaspokaja rozpoznane potrzeby środowiska, między innymi: udostępnia zainteresowanym kompleks sportowy (salę gimnastyczną, boiska sportowe, korty tenisowe) i współorganizuje z partnerami liczne imprezy sportowo-rekreacyjne dla dzieci i mieszkańców wsi, organizuje imprezy i uroczystości o charakterze państwowym lub religijnym (Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki i Ojca, Dzień Dziecka, Majowe Impresje Artystyczne, Jasełka). Za najważniejsze inicjatywy podejmowane w ostatnim czasie na rzecz lokalnego środowiska dyrektor uznał "Majowe Impresje Artystyczne" - imprezę prezentującą roczny dorobek szkoły i kiermasze świąteczne, z uwagi na ich atrakcyjność.

Współpraca szkoły z podmiotami działającymi w środowisku

Szkoła współpracuje z różnymi podmiotami działającymi w środowisku. W ocenie dyrektora środowisko lokalne tworzą: rodzice, lokalny samorząd i instytucje samorządowe, przedsiębiorcy, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, policja, placówki ochrony zdrowia, fundacje, ośrodek pomocy społecznej, ośrodek kultury, sąsiadujące szkoły i przedszkola, biblioteka, organizacje pozarządowe (Towarzystwo Przyjaciół Dzieci) i kościoły. Ankietowani nauczyciele (12) najczęściej współpracowali: z rodzicami i kościołem (po 12 wskazań), z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, lokalnym samorządem, ośrodkiem kultury, sąsiadującymi szkołami i przedszkolami, biblioteką (11), z policją i Towarzystwem Przyjaciół Dzieci (9). Rzadziej: z placówkami ochrony zdrowia i centrum pomocy rodzinie (8), z przedsiębiorcami (5) i innymi instytucjami samorządowymi (4). Szkoła udostępnia swoje zasoby, na zasadach non-profit: gminnym zespołom sportowym, organizacjom pozarządowym, rodzicom, ośrodkowi kultury i lokalnemu samorządowi. Dyrektor, nauczyciele oraz partnerzy i przedstawiciele lokalnego samorządu omówili podczas wywiadów zasady i formy wzajemnej współpracy. Do najistotniejszych podmiotów współpracujących ze szkołą zaliczono:

- Sołtysów i radnych okolicznych miejscowości, gdzie w ramach współpracy organizowane są imprezy szkolne i środowiskowe, spotkania z ciekawymi ludźmi, np. sołtys Karczowisk zorganizował dzieciom spotkanie z himalaistą, ze znanymi piłkarzami Zagłębia Lubin oraz wycieczkę na stadion, podczas której miały okazję obserwować trening klubu Zagłębia Lubin. Z kolei radni i sołtys Raszówki zadeklarowali współfinansowanie zakupu sztandaru dla szkoły w związku z realizacją projektu nadania szkole imienia.
- Gminny Ośrodek Kultury w Raszówce, który jest współorganizatorem Gminnego Konkursu Recytatorskiego

"Pegazik" i cyklicznie organizuje dzieciom wyjazdy na obchody Dnia Dziecka do Lubina. Z kolei uczniowie szkoły biorą aktywny udział w organizowanych przez ośrodek konkursach plastycznych (np.: "Kartka bożonarodzeniowa", "Maska karnawałowa", "Wielkanocna pisanka"), wokalnych i wielu innych.

- Gminną Biblioteką Publiczną w Raszówce jako miejsce spotkań autorskich, np.: z Adamem Sereżyńskim – autorem książki "Przyjaciele z Breslau", z Wandą Chotomską – znaną i lubianą autorką książek dla dzieci, z Kazimierzem Szymeczko, z Wojciechem Karwackim. W bibliotece organizowane są zajęcia feryjne i wakacyjne, promowany jest Światowy Dzień Książek i Praw Autorskich oraz Międzynarodowy Dzień Książek dla Dzieci. Placówka oferuje uczniom konkursy tematyczne, np. "IV Dolnośląski Turniej Młodych Recenzentów". W grudniu bieżącego roku szkolnego (2012/13) rozpoczęto w bibliotece bezpłatny kurs języka angielskiego "Fun English" dla uczniów Szkoły Podstawowej w Raszówce.
- Wiejski Ośrodek Zdrowia, który wspiera szkołę w realizacji profilaktyki zdrowotnej, prowadzi badania bilansowe i szczepienia w dogodnych dla szkoły terminach oraz Parafię Rzymsko-Katolicką Najświętszego Serca Najświętszej Maryi Panny w Raszówce, która organizuje pomoc materialną dla dzieci z ubogich rodzin.

Korzystanie z zasobów środowiska

Szkoła korzysta z zasobów środowiska w procesie nauczania, co pozytywnie wpływa na rozwój dzieci.

Dyrektor i nauczyciele wskazali różnorodne działania, które realizowano z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego, między innymi: zajęcia profilaktyczne, projekty edukacyjne, zajęcia pozalekcyjne, akcje charytatywne, zakup sprzętu dla szkoły, wyjazdy i wycieczki szkolne, badanie krwi na poziom ołowiu u dzieci, pomoc socjalną dla uczniów. Za kluczowe uznano pozyskanie przez lokalny samorząd dotacji na realizację projektów unijnych i programów rządowych: "Równe szanse edukacyjne uczniów wiejskiej Gminy Lubin", "Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania klas I - III w szkołach podstawowych w Gminie Lubin", "Radosna szkoła", "Już płynam", "Dolnośląska e-szkoła", "Pracownia przyrodnicza w każdej gminie". Przyniosło to szkole wymierne korzyści w formie: doposażenia placówki w profesjonalny sprzęt i nowoczesne pomoce dydaktyczne, organizowania dzieciom wyjazdów na wycieczki edukacyjne, prowadzenia dodatkowych zajęć pozalekcyjnych oraz doskonalenia zawodowego nauczycieli. Środowisko lokalne, zdaniem rodziców oraz partnerów i przedstawicieli lokalnego samorządu, wspiera szkołę w jej działaniach poprzez: wykonywanie drobnych remontów, partycypację w wyposażeniu czy umeblovaniu placówki, wsparcie finansowe w zakupie sztandaru, przekazywanie płodów rolnych (owoców i warzyw) dla stołówki szkolnej, fundowanie nagród i upominków okolicznościowych dla uczniów, poszukiwanie sponsorów i darczyńców, szycie strojów, naukę udzielania pomocy przedmedycznej, organizowanie i współfinansowanie dzieciom nauki pływania.

W ocenie dyrektora i nauczycieli, najważniejsze korzyści, jakie odnoszą uczniowie dzięki współpracy szkoły z organizacjami i instytucjami działającym w lokalnym środowisku, to: rozwijanie kompetencji społecznych i kreatywności, rozwijanie uzdolnień i pasji, wyrównywanie braków edukacyjnych, wzbogacanie i uatrakcyjnianie procesu dydaktycznego, wsparcie socjalne.

Takie wnioski wymienieni powyżej rozmówcy wyciągają na podstawie: rozmów z dziećmi i ich rodzicami, obserwowanego wzrostu wyników w nauce uczniów i wysokiej frekwencji zainteresowanych na oferowanych zajęciach. Uczniowie podczas wywiadu opowiadali o wycieczkach szkolnych (na zajęcia ceramiczne, gdzie uczyli się jak wykonywać przedmioty z gliny czy do fabryki bombek). Podobały się im spotkania z ciekawymi ludźmi (np.: z autorką Wandą Chotomską, z aktorami po przedstawieniu "Jest takie miejsce, taki kraj", z piłkarzami Zagłębia Lubin), konkursy organizowane przez Gminny Ośrodek Kultury (np. Konkurs na najładniejszą Marzannę), szkolenia na kartę rowerową.

Poziom spełnienia wymagania: B

Nauczyciele znają losy absolwentów i wykorzystują tę wiedzę w procesie nauczania i wychowania. Szkoła współpracuje z absolwentami i korzysta z ich wsparcia w działaniach edukacyjno-wychowawczych. Uczniowie są przygotowani do dalszej edukacji i do funkcjonowania w społeczeństwie.

Współpraca szkoły z absolwentami

Zdaniem 11/12 ankietowanych nauczycieli **szkoła wykorzystuje informacje o losach absolwentów w procesie nauczania i wychowania**. Wiedza ta jest przez nich wykorzystywana w trakcie: motywowania uczniów do nauki poprzez wskazywanie im pozytywnych wzorców osobowych absolwentów, pozyskiwania informacji na temat przedmiotów, z którymi uczniowie słabo sobie radzą jako gimnazjaliści, porównania wyników uczniów w gimnazjum do tych ze szkoły podstawowej, modyfikowania planów pracy i przedmiotowych systemów oceniania.

Szkoła współpracuje z absolwentami. Dyrektor uznał, że szkoła podejmuje współpracę z absolwentami „często”, 8/12 ankietowanych nauczycieli deklaroowało, że "regularnie" i 4/14 "od czasu do czasu". Według nauczycieli współpraca ta polega na: udzielaniu rad absolwentom w przypadku napotykanym trudności (9 wskazań), angażowaniu się młodzieży w zajęcia pozalekcyjne, np. w zajęcia koła tanecznego czy przyrodniczego (6), udzielaniu młodszym kolegom i koleżankom pomocy w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych, np. w Ślubowaniu klas I, Mikołajek (8), dzieleniu się informacjami na temat nauki w gimnazjum (3), pomocy w przygotowaniu uczniów do konkursów (1). Dyrektor dodał, że na zakończenie projektu "Równe szanse edukacyjne uczniów wiejskiej Gminy Lubin" zespół taneczny z udziałem absolwentek wystąpił jako duża atrakcja artystyczna. Ponadto absolwenci chętnie pomagają uczniom szkoły podstawowej w przygotowywaniu scenografii do przedstawień teatralnych, użyczają strojów, w których niegdyś występowali, a jedna z absolwentek jest członkiem szkolnego koła Towarzystwa Przyjaciół Dzieci i wspiera jego działalność.

Przygotowanie uczniów do dalszej edukacji i do funkcjonowania na rynku pracy

Szkoła przygotowuje do dalszej edukacji. Tak wynika z wypowiedzi wszystkich (12) ankietowanych nauczycieli i 13/19 ankietowanych rodziców, którzy uważają, że aby zapewnić sobie możliwość dalszej nauki w szkole, do której będą się chcieli dostać absolwenci szkoły w Raszówce, to nie będą potrzebowali korepetycji lub innych zajęć poza szkołą (zdanie odmienne wyraziła 6/19 ankietowanych rodziców).

W ocenie 16/19 ankietowanych rodziców oraz, uczestniczących w wywiadzie, partnerów i przedstawicieli lokalnego samorządu **szkoła przygotowuje do funkcjonowania na rynku pracy**. Dyrektor i nauczyciele omówili te umiejętności, które mają istotne znaczenie w dorosłym życiu:

- umiejętności przedmiotowe (czytanie ze zrozumieniem, posługiwanie się językiem ojczystym w mowie i piśmie, porozumiewanie się w języku obcym, posługiwanie się technologią informacyjno-komunikacyjną),
- umiejętności społeczne (samodzielność, współpraca zespołowa, przedsiębiorczość, kreatywność, wrażliwość społeczna, udzielanie pomocy przedmedycznej, autoprezentacja, radzenie sobie ze stresem i przezwyciężanie negatywnych emocji, asertywność i empatia),
- umiejętności wychowawcze (kultura osobista, dbałość o środowisko naturalne).

Szkoła kształci powyższe umiejętności, bowiem: modernizuje swoją bazę dydaktyczną, wdraża dzieci do samodzielności i samorządności (Samorząd Uczniowski, wybierany w demokratycznych wyborach, prowadzi sklepik szkolny i aktywnie uczestniczy w realizacji zadań własnych), organizuje spotkania i warsztaty z pedagogiem szkolnym, ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznej, z przedstawicielami ciekawych profesji, a w ramach programu "Mały Ratowniczek" dzieci uczą się zasad udzielania pomocy przedmedycznej.

Poziom spełnienia wymagania: B

Szkoła informuje środowisko lokalne o celach i efektywności działań dydaktyczno-wychowawczych oraz systematycznie promuje osiągnięcia swoich uczniów. Rodzice oraz partnerzy i przedstawiciele lokalnego samorządu znają i doceniają realizowane formy upowszechniania edukacji, co sprawia, że postrzegają placówkę jako dbającą o jakość uczenia się i o relacje z miejscową społecznością.

Działalność informacyjno-promocyjna szkoły

Szkoła prowadzi działania informacyjne dotyczące oferty edukacyjnej, realizowanych działań i osiągnięć uczniów. Wypowiedź dyrektora i wyniki analizy dokumentów wykazały, że szkoła informuje o swojej ofercie, działaniach i osiągnięciach poprzez:

- specjalne informatory, ulotki, foldery na temat działalności szkoły,
- umieszczanie informacji na tablicach ogłoszeń i na stronie internetowej szkoły,
- cykliczne prezentowanie się w lokalnych mediach (ogłoszenia i artykuły w prasie lokalnej, audycje radiowe, udział w programach lokalnej TV).

Najnowsze działania promocyjno-informacyjne dotyczące swojej działalności i osiągnięć uczniów szkoła podjęła nie więcej niż miesiąc temu. W grudniu 2012 roku na stronach Gminnego biuletynu "Informator gminny" zamieszczony został artykuł o uroczystym ślubowaniu uczniów klas pierwszych oraz zaproszenie środowiska lokalnego do udziału w kiermaszu świątecznym. W styczniu 2013 roku na stronie internetowej gminy umieszczony został artykuł o organizowanym przez szkołę konkursie antynikotynowym "Zamiast dymka - witaminka".

Szkoła informuje o celowości i skuteczności swoich działań. Wszyscy ankietowani nauczyciele (12) informują rodziców o realizowanych celach edukacyjnych i wychowawczych szkoły oraz o działaniach, które sprawdzają się ze względu na ich wartość edukacyjną i wychowawczą. Partnerzy i przedstawiciele lokalnego samorządu podczas wywiadu deklarowali, że uzyskali od pracowników szkoły informacje o celowości działań edukacyjnych i wychowawczych realizowanych w szkole. Z kolei ankietowani rodzice (19) podali, że są informowani o:

- celach, które chce realizować szkoła i celach edukacyjnych realizowanych przez nauczycieli (po 13 wskazań),
- celach wychowawczych działań, które realizują nauczyciele (11),
- działaniach szkoły, które sprawdzają się ze względu na ich wartość wychowawczą (7),
- działaniach szkoły, które sprawdzają się ze względu na ich wartość edukacyjną (6).

Rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska znają osiągnięcia szkoły i jej uczniów. W badaniu ankietowym rodzice twierdzili, że szkoła informowała ich o osiągnięciach swoich uczniów i nauczycieli odniesionych w tym lub poprzednim roku szkolnym. Najczęściej informacje te dotyczyły: sukcesów uczniów w konkursach (15 wskazań) i sukcesów uczniów w zawodach/imprezach sportowych (15). Nieco rzadziej: sukcesów uczniów na olimpiadach przedmiotowych (8), zrealizowanych przez szkołę projektach (7), udziału w akcjach społecznych (7), a także udziału przedstawicieli szkoły w ważnych wydarzeniach i uroczystościach (5). Sporadycznie: nagród i wyróżnień przyznawanych nauczycielom bądź innym pracownikom szkoły (3). Rodzice oraz partnerzy pozytywnie ocenili informacje na temat osiągnięć szkoły.

Promocja wartości uczenia się

Szkoła prowadzi działania w lokalnej społeczności promujące wartość uczenia się przez całe życie. Z wypowiedzi dyrektora, partnerów i przedstawicieli lokalnego samorządu oraz z oglądu dokumentacji wynika, że w ostatnim okresie szkoła prowadziła następujące działania edukacyjne dla dorosłych: szkolenia, kursy, warsztaty, projekty edukacyjne, spotkania z ciekawymi ludźmi, akcje społeczne i działania informacyjne. W ocenie powyższych rozmówców kluczowe znaczenie miały akcje o charakterze proekologicznym, np.: zbiórka

elektro-śmieci, nakrętek, makulatury, płyt CD, baterii. Również ankietowani rodzice (19) zapytani o prowadzone w ubiegłym roku działania edukacyjne na rzecz dorosłych, najczęściej wskazali akcje społeczne (12 razy). Znacznie rzadziej: działania informacyjne (5) i projekty edukacyjne (4). Pojedynczo: konkursy i spotkania z ciekawymi ludźmi (2), szkolenia, kursy, warsztaty, konsultacje, debaty angażujące członków lokalnej społeczności (1).

Rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska postrzegają szkołę jako dbającą o jakość uczenia się i o relacje z lokalnym środowiskiem. Zdaniem wszystkich partnerów i przedstawicieli lokalnego samorządu, a także 17/19 ankietowanych rodziców, szkoła dba o jakość uczenia się i zależy jej na dobrych relacjach oraz na efektywnej współpracy z rodzicami i środowiskiem (2/19 badanych rodziców wyraziło zdanie odmienne). Podczas wywiadu partnerzy uzasadnili swoją opinię następującymi argumentami:

- nauczyciele ustawicznie doskonalą swoje umiejętności zawodowe,
- obserwuje się wzrost efektywności kształcenia,
- wzrasta liczba zajęć dodatkowych dla uczniów oraz liczba realizowanych projektów systemowych, podnoszących jakość nauczania, bazy szkoły i jej wyposażenia,
- angażuje się rodziców do aktywnego udziału w życiu szkoły,
- zachęca się dzieci do uczestnictwa w konkursach przedmiotowych i zawodach sportowych.

O bardzo wysokim poziomie spełnienia wymagania zadecydowało efektywne angażowanie się szkoły w promocję edukacji dzieci sześciolatkich. Opracowany i zrealizowany w roku szkolnym 2011/12, w ścisłej współpracy z Radą Rodziców, projekt konkursowy "Mam 6 lat - chcę poznawać świat", zaowocował certyfikatem "Szkoły przyjaznej dla sześciolatka" i jedną z trzech nagród przyznanych przez Dolnośląskiego Kuratora Oświaty. Szkoła reprezentowała województwo dolnośląskie w tymże konkursie na szczeblu ogólnopolskim. Należy podkreślić, że placówka jest w pełni przygotowana, organizacyjnie i merytorycznie, do kształcenia sześciolatków.

Poziom spełnienia wymagania: A

Wymaganie: *Rodzice są partnerami szkoły*

Komentarz:

Szkoła dba o pozyskiwanie opinii rodziców i wykorzystuje je w swojej pracy. Rodzice mają możliwość włączania się w różne działania szkoły i aktywnie uczestniczą w jej "życiu". Szkoła współpracuje z rodzicami we wszystkich obszarach: dydaktycznym, wychowawczym, opiekuńczym i organizacyjnym, ale współdecydowanie o podejmowanych decyzjach nie jest wśród rodziców powszechne. Wiele działań podejmowanych przez dyrektora i nauczycieli ma na celu wspieranie rodziców w wychowaniu dzieci.

Opiniowanie pracy szkoły

Rodzice dzielą się opiniami na temat pracy szkoły oraz procesu nauczania, co jest zgodne z wypowiedziami dyrektora, nauczycieli i ankietowanych rodziców oraz z wynikami obserwacji placówki. Ankietowani rodzice (19) dzielą się z nauczycielami lub z dyrektorem swoimi opiniami na temat pracy szkoły i sposobu nauczania, najczęściej podczas zebrań ogólnych (18 wskazań) oraz podczas indywidualnych rozmów w ramach wyznaczonych godzin spotkań dla rodziców (12). Inne sytuacje sprzyjające wymianie poglądów to: indywidualne rozmowy poza wyznaczonymi godzinami spotkań dla rodziców (7), uroczystości i imprezy szkolne lub klasowe (6), kontakty telefoniczne i e-mailowe (2). Jeden rodzic twierdził, że nie dzielił się opiniami na temat pracy szkoły. W ocenie prawie wszystkich badanych rodziców (18/19) nauczyciele poświęcają odpowiednią ilość czasu na kontakty z rodzicami, 14/19 uważa, że w szkole tworzone są możliwości do dzielenia się przez rodziców opiniami na temat funkcjonowania szkoły i 17/19 jest zdania, iż szkoła stwarza rodzicom możliwości do dzielenia się opiniami i oczekiwaniami na temat jej pracy (pozostali uczestnicy badania wyrazili zdanie odmienne). Na szkolnych tablicach informacyjnych podane są terminy: zebrań rodziców, indywidualnych spotkań dyrekcji z rodzicami, indywidualnych spotkań nauczycieli z rodzicami oraz godziny pracy pedagoga szkolnego.

Opinie pozyskane od rodziców są uwzględniane w działaniach szkoły. Zdaniem dyrektora, wszystkich (12) ankietowanych nauczycieli i 15/19 ankietowanych rodziców, przy planowaniu pracy szkoły uwzględnia się opinie

rodziców. Znajduje to potwierdzenie we wskazanych przez dyrektora, rodziców i nauczycieli przykładach, które dotyczą:

- na poziomie klasy, np. współorganizowania i sprawowania opieki nad uczniami podczas imprez klasowych, wyjazdów edukacyjnych i wycieczek oraz zakupu upominków na Dzień Dziecka,
- na poziomie szkoły, np. poprawy funkcjonowania świetlicy szkolnej poprzez wydłużenie jej czasu pracy, utworzenia przez rodzica wolontariusza kącika zabaw dla dzieci z klasy I i prowadzenia w nim zajęć.

Partycypacja rodziców w życiu szkoły

Rodzice uczestniczą w działaniach organizowanych przez szkołę. Dyrektor, 8/19 ankietowanych rodziców oraz grupa rodziców uczestniczących w wywiadzie podała przykłady, które świadczą o udziale rodziców w życiu szkoły, między innymi: sprawowanie opieki nad uczniami podczas imprez klasowych, wyjazdów rekreacyjnych i edukacyjnych (około 30% rodziców), zakup nagród książkowych dla uczniów wyróżniających się w nauce i zachowaniu, organizacja balu karnawałowego dla dzieci klas I - III oraz balu na zakończenie klasy VI (około 30%), udział w uroczystościach szkolnych, np. Ślubowanie klas I (100%) i imprezach, np. kiermasze świąteczne (około 60%), nieodpłatne wykonywanie drobnych prac remontowych w szkole (około 30%), udział w wyborze patrona szkoły.

Udział rodziców w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły nie jest powszechny. Dyrektor i wszyscy (12) ankietowani nauczyciele oraz rodzice uczestniczący w wywiadzie uznali, że rodzice uczestniczą w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły ponieważ Rada Rodziców realizuje zadania wynikające z przepisów prawa oświatowego, tj. uchwała program wychowawczy i program profilaktyki. Z kolei poprzez wyrażanie opinii w kwestiach: planu finansowego, koncepcji pracy szkoły, awansu zawodowego nauczycieli czy zmian w Statucie, współdecyduje o funkcjonowaniu placówki. Pod wpływem petycji rodziców dyrektor podjął decyzję o wydłużeniu czasu pracy świetlicy szkolnej do godziny 15.30. Dyrektor dodał, że wprowadzenie dodatkowego języka obcego dla dwóch grup uczniów klas I - III było wspólną decyzją dyrekcji i rodziców. Jednak 11/19 ankietowanych rodziców stwierdziło, że w tym lub poprzednim roku szkolnym nie współuczestniczyło w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły. Pozostali rodzice (8/19) twierdzili przeciwnie, ale podali tylko 2 przykłady, które dotyczyły współdecydowania o wysokości składki na Radę Rodziców.

Wspieranie rodziców w procesie wychowawczym

Szkoła wspiera rodziców w wychowaniu dzieci. Do najważniejszych form wsparcia ankietowani rodzice zaliczyli: współpracę z wychowawcą (18 wskazań), pomoc specjalisty pedagoga (15) i współpracę z nauczycielami (13). Rządziej wskazywano: poradnictwo w uzyskaniu pomocy z zewnętrznych instytucji, np. poradni psychologiczno-pedagogicznej (8), oferowanie pomocy logopedy (8), współpracę dyrektora z rodzicami (7) i prowadzenie warsztatów psychologicznych doskonalących umiejętności wychowawcze (5). Sporadycznie poradnictwo wychowawcze lub pomoc poradni psychologiczno-pedagogicznej (3) i opiekę socjalną (2). Prawie wszyscy respondenci ankiety (17/19) twierdzili, że szkoła umożliwia im dostęp do pomocy pedagoga szkolnego, co uważają za rzeczywiście pomocne. Równie istotne jest udzielanie rad i wsparcia przez nauczycieli (wychowawców) w sytuacjach problemowych (9 wskazań). Nieco mniejsze znaczenie ma dla rodziców doradztwo w ramach indywidualnych lub grupowych spotkań z nauczycielem/wychowawcą (6), pomoc poradni psychologiczno-pedagogicznej (6) i opieka socjalna (5). Warto dodać, że w widocznym miejscu w szkole są wyeksponowane porady skierowane do rodziców na temat wychowania, np. dotyczące zorganizowania dzieciom czasu wolnego w okresie ferii zimowych.

Rodzice są informowani o rozwoju ich dzieci. W ocenie wszystkich ankietowanych nauczycieli (12) i większości rodziców (15/19) szkoła dostarcza informacji na temat sukcesów dzieci (czworo rodziców wyraziło zdanie przeciwne). Wszyscy nauczyciele informują rodziców również na temat trudności, jakie mają ich dzieci toteż 17/19 rodziców uważa, że przekazywana informacja o trudnościach edukacyjnych ich dzieci jest wystarczająca (dwoje uważa przeciwnie). Podczas wywiadu grupa rodziców uznała, że wskazówki otrzymywane od nauczycieli, np. jak kształcić samodzielność dzieci, jak motywować je do nauki czy wspierać przy rozwiązywaniu problemów i konfliktów rówieśniczych, są bardzo pomocne w procesie wychowawczym.

Poziom spełnienia wymagania: C

Wymaganie: *Funkcjonuje współpraca w zespołach*

Komentarz:

Nauczyciele zespołowo i z powszechnym zaangażowaniem planują pracę dydaktyczno-wychowawczą opierając się na systematycznie prowadzonej analizie jej efektywności. Równie kolektywny charakter ma sposób rozwiązywania napotykaných problemów szkolnych. Kadra pedagogiczna ocenia udział w formach doskonalenia zawodowego, dotyczących metod i form współpracy, jako wysoce przydatny w pracy zawodowej.

Funkcjonowanie zespołów nauczycielskich

Przeprowadzone badania ewaluacyjne wykazały, że **nauczyciele są zaangażowani w pracę zespołów** i zaangażowanie to, jak ocenił dyrektor i wszyscy stwierdzili ankietowani nauczyciele (12), jest wysokie i dotyczy całego grona pedagogicznego. Nauczyciele deklarowali pracę w następujących zespołach:

- wychowawczym i profilaktycznym (11 wskazań),
- do spraw pomocy psychologiczno-pedagogicznej (9),
- do spraw ewaluacji wewnętrznej (8),
- do spraw promocji szkoły (6),
- międzyprzedmiotowym do analizy postępów szóstoklasistów w nauce i analizy sprawdzianów w klasie VI (4).

Zespoły analizują efekty swojej pracy. Dyrektor i wszyscy (12) nauczyciele w badaniu ankietowym zgodnie podali, że zespoły stosują regularnie procedury ewaluacyjne. Podczas wywiadu grupa nauczycieli dopowiedziała, że zespoły dokonują refleksji nad efektami pracy po jej zakończeniu lub po zakończeniu jakiegoś jej etapu, a wyniki prezentują na posiedzeniu rady pedagogicznej. Przykładowo, zespół wychowawczy klas IV - VI analizował: stopień realizacji planu pracy, skuteczność wypracowanych z pedagogiem sposobów przeciwdziałania nieodpowiednim lub agresywnym zachowaniom niektórych uczniów z klasy 5 i 6 oraz skuteczność podejmowanych działań integrujących uczniów klasy V.

Nauczyciele wspólnie planują działania w szkole opierając się na analizie efektów pracy zespołów. Dyrektor i wszyscy ankietowani nauczyciele (12) twierdzili, że większość działań jest planowana wspólnie z innymi nauczycielami i zdaniem wszystkich badanych całość tego planowania opiera się na analizie efektów pracy zespołów. Z uwzględnieniem wniosków z analizy zespołowo planuje się:

- ewaluację wewnętrzną (11 wskazań),
- organizację zajęć dydaktyczno – wyrównawczych (12),
- modyfikacje metod i planów pracy (12).

Doskonalenie pracy zespołowej

Nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy, co znajduje potwierdzenie w wypowiedzi dyrektora i wszystkich (12) ankietowanych nauczycieli. Pomoc zespołów jest skuteczna w ocenie 9/12 nauczycieli, a troje badanych wyraziło zdanie odmienne. W trakcie wywiadu grupa nauczycieli omówiła sytuacje wymagające odwoływania się do pomocy zespołowej, np. odwołanie się do pomocy zespołu wychowawczego i pedagoga w doborze tematyki godzin z wychowawcą z uwagi na specyfikę klasy czy w ustaleniu sposobu konsekwentnych oddziaływań na uczniów sprawiających problemy wychowawcze bądź edukacyjne.

Nauczyciele uczestniczą w formach doskonalenia zawodowego dotyczących metod i form współpracy. Tak stwierdził dyrektor, wszyscy ankietowani nauczyciele (12) i tak wynika z analizowanej dokumentacji. Wszyscy zapytani o istotność takich szkoleń uznali, że są one "zdecydowanie" przydatne w praktyce szkolnej. Nauczyciele wymienili szkolenia wewnętrzne i zewnętrzne, w których uczestniczyli: "Jak osiągać sukcesy w pracy dzięki prawidłowym stosunkom interpersonalnym", "Jak efektywnie współpracować w zespole w zakresie organizacji

i realizacji ewaluacji wewnętrznej", "Praca zespołu do spraw specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów w szkole. Pracownicy niepedagogiczni nie biorą udziału w formach doskonalenia pracy zespołowej.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Sprawowany jest wewnętrzny nadzór pedagogiczny*

Komentarz:

Dyrektor efektywnie zarządza szkołą i angażuje wszystkich nauczycieli do prowadzenia ewaluacji wewnętrznej. Nauczyciele uważają ewaluację wewnętrzną za niezbędną w celu poprawienia jakości własnej pracy. Redagowane wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego przekładają się na planowanie zadań w kolejnych latach i przyczyniają się do wprowadzania prorozwojowych zmian w funkcjonowaniu szkoły.

Ewaluacja wewnętrzna

Dyrektor szkoły angażuje nauczycieli do udziału w realizacji ewaluacji wewnętrznej i jest ona prowadzona zespołowo. Dyrektor powołuje zespół do spraw ewaluacji (np. Protokół Rady Pedagogicznej nr 1-2012/13r.) i określa obszary badań na dany rok szkolny. Następnie przydziela zadania ogólne i przygotowuje nauczycieli merytorycznie do: budowania narzędzi, zbierania danych, redagowania sprawozdań i wnioskowania na podstawie wyników. Ankietowani nauczyciele (12) deklarowali zaangażowanie w ewaluację wewnętrzną w stopniu wysokim (10) i w stopniu wystarczającym (2). Wszyscy uznali, że udział w ewaluacji wewnętrznej jest zwyczajem panującym w szkole i prawie wszyscy (11/12) uważają ewaluację za niezbędną w celu poprawienia jakości własnej pracy. Zaangażowanie grona pedagogicznego w ewaluację wewnętrzną polega na:

- projektowaniu ewaluacji i ustalaniu harmonogramu jej przebiegu (7 wskazań),
- tworzeniu narzędzi (6),
- zbieraniu i analizowaniu danych (10),
- wnioskowaniu i opracowaniu raportu (6).

Cele wewnętrznego nadzoru pedagogicznego

Wyniki wewnętrznego nadzoru pedagogicznego są wykorzystywane do planowania pracy szkoły. Tak wynika z wypowiedzi dyrektora i nauczycieli, zobrazowanych dokumentacją szkolną. Dyrektor wymienił, zredagowane w roku szkolnym 2010/11, wnioski z nadzoru pedagogicznego, między innymi:

- w zakresie ewaluacji wewnętrznej "Przyjąć do ewaluacji funkcjonowanie świetlicy szkolnej",
- w zakresie kontroli "Dyżury pełnione są prawidłowo i regularnie. Jedynie należałoby zmodyfikować zasadę pełnienia dyżurów za nieobecnego nauczyciela, szczególnie w sytuacjach, gdy po lekcji zastępczej dyżury się dublują",
- w zakresie wspomagania "Przeprowadzić kolejne szkolenie dotyczące tworzenia programów dla uczniów posiadających opinie o dostosowaniu wymagań do ich możliwości intelektualnych".

Zostały one ujęte w Planie pracy szkoły na rok 2011/12 i wdrożone:

- dokonana została ewaluacja świetlicy szkolnej,
- wydane zostało Zarządzenie Dyrektora Szkoły Podstawowej w Raszówce z dnia 1 września 2011 r. w sprawie przypomnienia zasad bezpieczeństwa uczniów i pracowników szkoły, opracowania procedury postępowania w tym zakresie,

- przeprowadzono szkolenia rady pedagogicznej: "Indywidualizacja pracy z uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych", "Udzielanie pomocy psychologicznej – pedagogicznej w świetle nowych przepisów", "Efektywne sposoby poprawy wyników kształcenia", "Tworzenie Planów Działań Wspierających oraz Indywidualnych Programów Edukacyjno – Terapeutycznych".

Wnioski z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego przyczyniają się do wprowadzania prorozwojowych zmian w funkcjonowaniu szkoły o czym świadczą dowody przedstawione przez dyrektora i wszystkich ankietowanych nauczycieli (12), a dotyczące wyników z przeprowadzonej ewaluacji wewnętrznej w zakresie pracy świetlicy szkolnej (2011/12) i ewaluacji koncepcji pracy szkoły (2010/11).

Planując pracę świetlicy w roku szkolnym 2012/13 wdrożono dwa wnioski - "Przy planowaniu i organizowaniu pracy świetlicy uwzględniać sugestie rodziców i dzieci wyrażone w ankietach" i "Wprowadzić w nowym roku szkolnym możliwe do realizacji modyfikacje zaproponowane przez uczniów i nauczycieli". Wprowadzono następujące zmiany: wydłużono czas pracy świetlicy do godziny 15.30, wyodrębniono kącik zabaw dla uczniów klas I – III z możliwością korzystania z pomocy dydaktycznych pozyskanych w ramach programu "Radosna szkoła", włączono do zajęć świetlicowych rodzica – wolontariusza. Wzbogacono ofertę świetlicy o: realizację programu "Mały Ratowniczek", zajęcia plastyczne, zajęcia w pracowni przyrodniczej, a w okresie zimowym o zabawy ruchowe na sali gimnastycznej. Zakupiono pomoce dydaktyczne i nowe gry.

Z kolei w odpowiedzi na wniosek "Podjąć intensywną pracę nad nadaniem szkole imienia i sztandaru w związku z ustaleniami i udzielonym wsparciem ze strony samorządu wiejskiego", podjęto następujące działania: powołano zespół zadaniowy do pracy nad nadaniem szkole imienia, opracowano procedury, plan i regulamin wyboru patrona. W dniu 23.01.2013r. cała społeczność szkolna wraz z rodzicami dokonała wyboru patrona i zwyciężył Orzeł Biały.

Poziom spełnienia wymagania: B

Wymaganie: *Szkoła lub placówka ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie*

Komentarz:

Szkoła dysponuje atrakcyjną bazą i nowoczesnym wyposażeniem dydaktycznym, gwarantującym pełen zakres realizacji podstawy programowej i przyjętych w szkole programów nauczania. Wzbogacanie warunków lokalowych i wyposażenia placówki odbywa się w oparciu o istniejące plany, których realizacja, dzięki operatywności dyrektora, jest wspierana przez lokalny samorząd, rodziców oraz partnerów szkoły.

Stan bazy i wyposażenia

W ocenie dyrektora, 12 nauczycieli, 8/19 ankietowanych rodziców, partnerów i przedstawicieli lokalnego samorządu oraz w świetle obserwacji placówki, **warunki lokalowe szkoły są wystarczające do realizowania podstawy programowej i przyjętych w szkole programów nauczania.** Nieliczne braki w ocenie warunków lokalowych wskazało 8/19 ankietowanych rodziców, a 3/19 uważa, że warunki lokalowe są niewystarczające. Dyrektor, wszyscy nauczyciele, rodzice uczestniczący w wywiadzie oraz ewaluatorzy obserwujący zajęcia uznali, że **w szkole znajduje się wyposażenie wystarczające do realizowania podstawy programowej i przyjętych w szkole programów nauczania.**

Uczestnicy badań do mocnych stron szkoły zaliczyli:

- bezpieczną i atrakcyjną lokalizację posesji szkolnej,
- jednozmienność nauki,
- kompletną i wyremontowaną bazę (10 wielofunkcyjnych sal lekcyjnych z pracownią komputerową i przyrodniczą, biblioteka, świetlica, sala gimnastyczna zaopatrzona w magazynek, zaplecze sanitarne i szatnię oraz kompleks boisk sportowych ze ścieżką zdrowia, kuchnia ze stołówką, wydzielone szatnie, toalety dostosowane do wieku dzieci),
- wysoki standard wyposażenia w sprzęt multimedialny (komputery, tablice interaktywne, projektory, sprzęt audiowizualny) i pomoce dydaktyczne (plansze i tablice poglądowe, zestawy eksperymentalne, sprzęt sportowy i rekreacyjny).

Rozmówcy (nauczyciele, rodzice i partnerzy) oraz obserwatorzy dostrzegają nieliczne, słabe strony szkoły, a mianowicie: uważają, że sala świetlicy szkolnej jest za mała w stosunku do potrzeb, ciągi komunikacyjne na parterze są bardzo wąskie, a niektóre sale dydaktyczne, szczególnie w nauczaniu wczesnoszkolnym, powinny być większe.

Planowanie rozwoju bazy i wyposażenia szkoły

W szkole istnieje plan wzbogacania warunków lokalowych i wyposażenia szkoły oraz podejmowane są liczne działania mające na celu podnoszenie standardów funkcjonowania placówki. Zdaniem dyrektora, a także rodziców, partnerów i przedstawicieli lokalnego samorządu, w szkole istnieje plan utrzymania i polepszenia warunków lokalowych. Zgodnie z planem malowane są sale i korytarze. W ostatnich trzech latach: przeprowadzono generalny remont sali dydaktycznej w celu utworzenia pracowni przyrodniczej, wyremontowano i przeniesiono sekretariat na parter oraz wyodrębniło gabinet pedagoga, a w najbliższym czasie zostanie wykonany remont kuchni, instalacji elektrycznej i korytarza na parterze. Dyrektor podał, że szkoła jest wspomagana przez samorząd, rodziców i partnerów. We współpracy z samorządem lokalnym opracowywany jest rokrocznie budżet szkoły, samorząd zabiega o fundusze rządowe i unijne zgłaszając szkołę do oferowanych projektów systemowych, systematycznie zakupuje sprzęt dydaktyczny i sportowy ze środków własnych. Ostatnio wymalowano szkołę i odrestaurowano posesję. Rodzice partycypują w zakupie, np.: stolików i taboreczków do kąpki zabaw w świetlicy, sprzętu sportowego, nagłośnienia i oświetlenia na potrzeby imprez i uroczystości szkolnych, strojów do przedstawień teatralnych i dla koła tanecznego. Szkoła korzysta ze wsparcia partnerów, np.: Gminna Biblioteka Publiczna podarowała szkole książki do biblioteki, przedszkole w Raszówce przekazało stoliki, krzeselka, szafki oraz wieszaki do szatni i do świetlicy na potrzeby punktu przedszkolnego, a lokalne firmy i kluby sportowe współfinansowały remont pokoju nauczycielskiego i przekazały szkole, między innymi: zabawki, pomoce dydaktyczne do świetlicy, sprzęt sportowy, koszulki dla drużyny sportowej.

Poziom spełniania wymagania: B

Wnioski z ewaluacji:

1. Nauczyciele zespołowo analizują wyniki sprawdzianu w klasie VI z użyciem metody ilościowej i jakościowej, redagują wnioski i efektywnie wdrażają je do praktyki szkolnej.
2. Kadra pedagogiczna systematycznie realizuje podstawę programową i pracuje nad podnoszeniem kompetencji uczniów. Wdraża programy i projekty systemowe oraz skutecznie wykorzystuje zasoby środowiska lokalnego w pracy dydaktyczno-wychowawczej, co skutkuje mierzalną poprawą wyników w nauce uczniów.
3. Kształtowanie społecznie pożądanego zachowań i postaw uczniów oraz eliminowanie zagrożeń jest w szkole procesem planowanym i ciągłym, cyklicznie analizowanym i modyfikowanym przy udziale Samorządu Uczniowskiego. Całokształt działań profilaktyczno-wychowawczych owocuje wysokim poziomem poczucia bezpieczeństwa dzieci oraz przestrzeganiem przez nie norm społecznych i w konsekwencji przyczynia się do pozytywnego wizerunku szkoły w środowisku.
4. Atrakcyjność oferty edukacyjnej, wzbogaconej nowatorskimi rozwiązaniami programowymi i autentycznym wsparciem lokalnych instytucji, sprzyja aktywności uczniów, wyzwala w nich kreatywność i optymalnie przygotowuje dzieci do dalszej edukacji, a w przyszłości do funkcjonowania w społeczeństwie.
5. Rodzice znają i akceptują koncepcje pracy szkoły, wyrażają swoje opinie na temat funkcjonowania placówki oraz uczestniczą w realizacji zadań dydaktyczno-wychowawczych, opiekuńczych i organizacyjnych. Jednak ich udział w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły nie jest powszechny.
6. W ocenie dyrektora i nauczycieli szkoła podejmuje różnorodne działania mające na celu motywowanie i wspieranie uczniów w procesie edukacyjnym. Pomimo szerokiej gamy oferowanych przez szkołę form wspierania dzieci, połowa ankietowanych rodziców uważa, że nie są one w szkole traktowane indywidualnie.
7. Nauczyciele współpracują przy planowaniu procesów edukacyjnych i wzajemnie się wspierają w ich organizacji i realizacji, ale pomimo przekonania, że współdecydują o wprowadzaniu koniecznych zmian w funkcjonowaniu szkoły, nie przedstawiają przykładów uzasadniających taki osąd.
8. Procesy edukacyjne są planowane, monitorowane i analizowane przez nauczycieli zespołowo, a ich organizacja i realizacja sprzyja uczeniu się uczniów. Nauczyciele w niewystarczający sposób współpracują z uczniami przy realizacji procesów edukacyjnych.
9. Dyrektor sprawuje nadzór pedagogiczny zgodnie z przepisami prawa oświatowego, inspirowanie nauczycieli do pracy twórczej i wspiera ich w procesie doskonalenia zawodowego, co ma swoje odzwierciedlenie w poziomie pracy zespołowej.

Wymaganie	Poziom spełniania wymagania
Obszar: Efekty	
Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe	B
Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności	B
Uczniowie są aktywni	B
Respektowane są normy społeczne	B
Obszar: Procesy	
Szkoła lub placówka ma koncepcję pracy	B
Oferta edukacyjna umożliwia realizację podstawy programowej	B
Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany	C
Procesy edukacyjne są efektem współdziałania nauczycieli	C
Kształtuje się postawy uczniów	C
Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych	C
Obszar: Środowisko	
Wykorzystywane są zasoby środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju	B
Wykorzystywane są informacje o losach absolwentów	B
Promowana jest wartość edukacji	A
Rodzice są partnerami szkoły	C
Obszar: Zarządzanie	
Funkcjonuje współpraca w zespołach	B
Sprawowany jest wewnętrzny nadzór pedagogiczny	B
Szkoła lub placówka ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie	B

Raport sporządzili:

- Maria Leżak
- Mirosława Lickiewicz

Kurator Oświaty:

.....